

Undersøgelse af kønsskævhed i uddannelse

Fagbevægelsens Hovedorganisation
Dansk Arbejdsgiverforening
Medarbejder- og Kompetencestyrelsen
Danske Regioner
Kommunernes Landsforening

September 2022

Epinion

Indhold

3	Om undersøgelsen
5	Resumé
10	De unges uddannelsesevalg
13	Afgørende faktorer i uddannelsesvalget
18	Kønsstereotyper og uddannelsesvalg
31	Før uddannelsesvalget
32	Overvejelser om uddannelsesvalg
38	Udbytte af uddannelsesvejledning
43	Udbytte af aktiviteter målrettet arbejdsmarkedet
49	Metode
54	Bilag

Om undersøgelsen

Undersøgelsen skaber indblik i unges præferencer ved uddannelsesvalg samt betydningen af køn og kønsstereotyper for de unges valg

Introduktion til undersøgelsen

Epinion har i foråret 2022 gennemført en analyse for *Fagbevægelsens Hovedorganisation, Dansk Arbejdsgiverforening, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening*, der kortlægger unges præferencer ved uddannelsesvalg. Undersøgelsen svarer på, hvad unge mellem 15 og 22 år lægger vægt på, når de skal søge ind på en kompetencegivende uddannelse og fokuserer særligt på betydningen af køn og kønsstereotyper i uddannelsesvalget.

I denne rapport præsenteres undersøgelsens resultater i følgende kapitler.

- **Resumé:** Indledningsvist præsenteres et resumé af undersøgelsen, herunder dataindsamling, metode og overordnede konklusioner. Resuméet afsluttes med en kort læsevejledning.
- **De unges uddannelsesvalg:** I første kapitel undersøges det, hvilke kompetencegivende uddannelser unge foretrækker at søge ind på, hvis de frit kan mellem de mest populære uddannelser. Kapitlet fungerer som motivationen for at afdække årsager til forskel i kvinder og mænds studievalg.
- **Afgørende faktorer i uddannelsesvalget:** Efter præsentationen af de unges fortrukne uddannelser, dykkes der i dette kapitel ned i, hvilke specifikke faktorer de unge lægger vægt på, når de skal vælge uddannelse. Kapitlet fokuserer på betydningen af køn.
- **Kønsstereotyper og uddannelsesvalg:** I dette kapitel undersøges det, hvilken betydning det har for de unges uddannelsesvalg, om en uddannelse opfattes som feminin eller maskulin. Det undersøges indledningsvist, hvilke kønsstereotypiske forestillinger der eksisterer om uddannelser blandt unge, og herefter hvilke konkrete uddannelser der er kønnet konnoteret. Slutteligt undersøges det, om det har betydning for mænd og kvinders uddannelsesvalg, at en uddannelse opfattes som hhv. maskulin eller feminin.
- **Før uddannelsesvalget:** I dette kapitel belyses de unges overvejelser om uddannelsesvalg samt adfærd, *inden* de vælger en uddannelse. Kapitlet undersøger bl.a., hvem de unge taler uddannelsesvalg med, hvilken uddannelsesvejledning unge modtager, samt hvordan form og udbytte af vejledning varierer på tværs af køn. Kapitlet undersøger også forhold vedrørende erhvervspraktik.
- **Metode:** Rapporten afsluttes med et metodekapitel, der uddyber dataindsamlingen og metoderne, som lægges til grund for resultaterne.
- **Bilag:** I bilagsmaterialet til rapporten findes resultater på de øvrige faktorer, der har været en del af conjointeksperimentet og de unges uddannelsesvalg.

Resumé

Resumé

Undersøgelsen baserer sig på en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse blandt unge i alderen 15-22 år

1.729 spørgeskemabesvarelser blandt unge i alderen 15-22 år. Data er indsamlet fra den 13. april til den 16. maj 2022.

1.521 af besvarelserne er indsamlet via **Epinions webpanel**, mens de resterende 208 spørgeskemabesvarelser er indsamlet gennem rekruttering af **9.klasses elever på danske folkeskoler**. Seks skoler har deltaget i undersøgelsen.

Data er vejet efter de nyeste populationsfordelinger fra Danmarks Statistik, og stikprøven kan derfor betragtes som **repræsentativ for danskere mellem 15 og 22 år** på parametrene køn, alder og region.

Udover traditionel spørgeskemateknik er der i løbet af undersøgelsen også blevet gjort brug af åbne tekstbesvarelser og et såkaldt conjointeksperiment

Automatiseret kodning af åbne tekstbesvarelser

- For at afdække årsagerne bag kønnede uddannelsesvalg er vi nødt til at spørge åbent. For at finde mønstre i de åbne besvarelser, har vi anvendt den statistiske metode **Topic Modelling**.
- Metoden anvender en automatiseret kodning af åbne tekstbesvarelser til at afdække, hvilke ord der ofte optræder sammen i udtalelser. Herudfra opstilles en række begrundelser for uddannelsesvalg.
- Fordelen ved denne metode er, at den tillader os at afdække årsager direkte fra data uden at spørge specifikt ind til dem – vi kommer altså nærmere ”**at lade data tale for sig selv**” end ved andre kvantitative metoder. Herved kan vi give nogle perspektiver på, hvordan og ad hvilke mekanismer kønsforestillinger påvirker uddannelsesvalg.
- Der findes ingen universelt bedste Topic Model, hvorfor vi igennem rapport bruger den model, der bedst repræsenterer tekstmaterialet. Denne vil variere, men fremgå af fodnoten. Den grundlæggende fremgangsmåde beskrives i metodebilaget (side 55).

Effektanalyse af kønsbalance i conjointeksperiment

- Med et conjointeksperiment kan vi undersøge en valgsituation, hvor flere faktorer er tilstede samtidig. Metoden er derfor god til at afdække uddannelsesvalg, hvor flere faktorer potentielt spiller ind samtidig, og hvor nogle faktorer spiller en latent rolle.
- Eksperimentet præsenterer respondenterne for en række relevante uddannelsesvalg. Ved at sammenligne respondenternes valg, kan vi finde ud af **hvor meget** eksempelvis kønsbalancen på en uddannelse påvirker tilbøjeligheden til at vælge uddannelsen – og hvordan den påvirker f.eks. mænd og kvinder forskelligt.
- Eksperimentet giver os også mulighed for at **adskille flere forskellige effekter**. Vi kan f.eks. lade kønsfordelingen på to uddannelser være ens og måle om respondenternes forestillinger om kønsstereotypiske uddannelser har en effekt på valget.
- Du kan læse mere om conjointeksperiment i metodebilaget (side 53-54).

Analysen peger på, at der er forskelle i, hvilke typer af uddannelser kvinder og mænd vælger. Forskelle mellem mænd og kvinder findes også før uddannelsesvalget

Kvinder og mænd prioriterer **forskellige uddannelser**, når de skal vælge uddannelse.

Det er dog overordnet de **samme faktorer**, som unge kvinder og mænd lægger vægt på i det konkrete uddannelsesvalg.

De unge nævner selv, at kønsfordelingen på en uddannelse har en betydning for deres uddannelsesvalg.

Beskrives kønsfordelingen på **en uddannelse med 20 pct. eller mere af minoritetskønet, så har kønsfordelingen dog ikke nogen klar betydning** for uddannelsesvalget, når der tages højde for de øvrige faktorer i valget.

Til gengæld har det betydning, hvorvidt de unge **associerer uddannelsen med at være maskulin eller feminin**.

Det er især uddannelser med et **maskulint ry**, der deler kvinder og mænd i deres uddannelsesvalg.

Uddannelser med et maskulint ry bliver associeret med **fysisk arbejde og styrke**. Nogle kvinder fravælger maskuline uddannelser, fordi de ikke ville **føle sig tilpas på uddannelsen**.

Det er ikke kun i uddannelsesvalget, der findes forskelle. Der er også forskel på den hjælp og vejledning, de modtager i forbindelse med deres uddannelsesvalg.

Mænd oplever oftere end kvinder at blive vejledt gennem **personlige samtaler** i grundskolen – ligesom de i højere grad end kvinder oplever et **positivt udbytte af uddannelsesvejledningen**.

Det skal du vide, inden du læser rapporten...

Når du ser dette ikon, betyder det, at resultatet kommer fra svar på **surveyspørgsmål** med lukkede svarkategorier.

Når du ser dette ikon, betyder det, at resultatet stammer fra en **åben tekstbesvarelse** i spørgeskemaet, hvor respondenter selv har kunne formulere deres besvarelse.

Når du ser dette ikon, betyder det, at resultatet stammer fra et såkaldt **conjointeksperiment**, hvorfra vi kan estimere den kausale effekt af faktorer i uddannelsesvalget.

De unges uddannelsesvalg

I dette kapitel undersøges det, hvilke kompetencegivende uddannelser de unge foretrækker at søge ind på, hvis de frit kan vælge mellem 36 af de mest populære uddannelser i Danmark. Desuden undersøger kapitlet forskelle i prioriteter mellem køn.

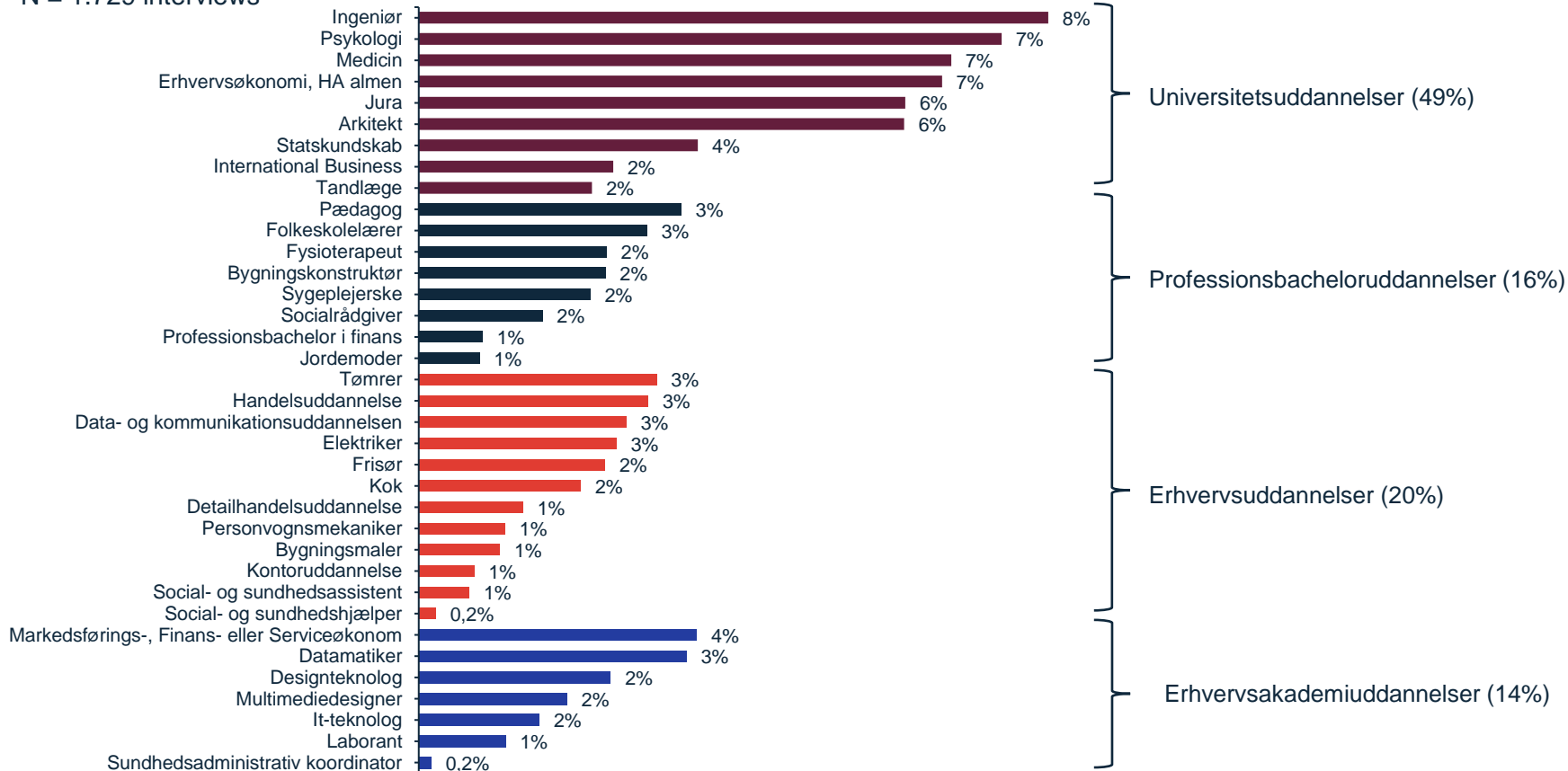
Resultaterne bygger på svar fra surveyspørgsmål med lukkede svarkategorier.

Universitetsuddannelser er de mest populære uddannelser blandt de unge

Vælg de uddannelser du helst vil søge ind på (1. prioritet)⁽¹⁾

N = 1.729 interviews

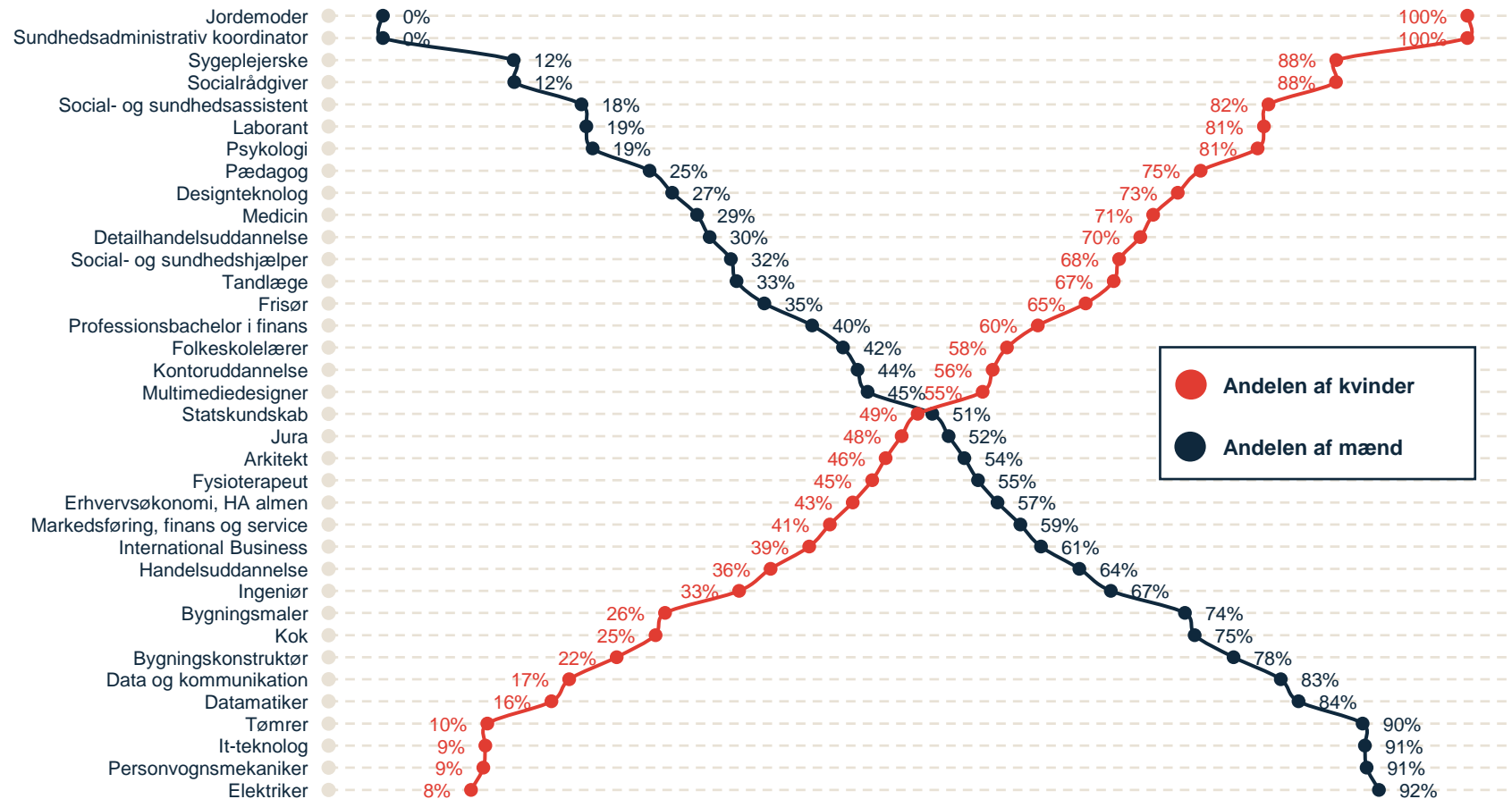
- For at komme nærmere ind på de unges præferencer vedrørende uddannelsesvalg, har vi bedt dem om at vælge, hvilken af 36 listede uddannelser i figuren til venstre, de helst ville søge ind på, hvis de skulle søge ind på en uddannelse i morgen.
- Den mest populære universitetsuddannelse er ingeniør. Tæt på hver tiende ung (8 pct.) angiver ingeniør som sin førsteprioritet.
- Blandt erhvervsakademiuddannelserne er de mest populære uddannelser markedsførings-, finans- og serviceøkonom og datamatiker (4 og 3 pct.).
- 6 pct. af de unge vil søge en professionsbacheloruddannelse som pædagog eller folkeskolelærer.
- Tømrer- og handelsuddannelsen er mest søgt blandt erhvervsuddannelserne. Disse har hver modtaget 3 pct. af de unges førsteprioriteter.

Kvinder og mænd vælger generelt forskellige uddannelser, når vi ser på tværs af de unges førsteprioriteter

Kønsfordeling inden for uddannelsesprioriteter (1. prioritet)

N = 1.729 interviews

- Følgende har til formål at vise, om der er forskel på fordelingen af mænd og kvinder inden for de prioriterede uddannelser. Figuren viser fordelingen af førsteprioriteter fordelt på mænd og kvinder.
- Figuren viser, at der er forskel på, hvilke uddannelser mænd og kvinder vælger. Alle førsteprioriteter, der gik til uddannelserne jordemoder og sundhedsadministrativ koordinator, kommer fra kvinder (100 pct.).
- I den anden ende af spektret har vi uddannelserne tømrer, it-teknolog, personvognsmekaniker og elektriker, hvor det primært af mænd, som har prioriteret dem.
- I midten har vi uddannelserne jura og statskundskab. Her er andelen af førsteprioriteter tæt på lige fordelt mellem mænd og kvinder (statskundskab: 51 pct. mænd og 49 pct. kvinder samt jura: 52 pct. mænd og 48 pct. kvinder).
- Fordelingen af køn inden for uddannelser, som vi ser i surveyen, afspejler i store træk fordelingen i populationen.

Afgørende faktorer i uddannelsesvalget

I dette kapitel undersøges det, hvilke faktorer de unge lægger vægt på, når de skal vælge uddannelse. Endvidere undersøges det, om der er forskel i betydningen af de forskellige faktorer på tværs af køn.

Resultaterne i kapitlet bygger på tekstanalyse af åbne fritekstbesvarelser samt på conjointeksperimentet.

Afgørende faktorer i uddannelsesvalget

Når de unge spørges åbent ind til deres uddannelsesvalg, er faglig interesse vigtigst for både mænd og kvinder

Beskriv med dine egne ord, hvad der er vigtigst for dig, når du skal vælge uddannelse⁽¹⁾

Mænd

Kvinder

- Som første skridt i afdækningen af væsentlige faktorer ved unges uddannelsesvalg er de unge blevet bedt om – med egne ord – at beskrive, hvad der er vigtigst for dem, når de vælger uddannelse.
- Ordskyerne til venstre illustrerer, hvad henholdsvis mænd og kvinder nævner, der er vigtigt for dem i uddannelsesvalget.
- De sorte ord er dem, som kvinder har til fælles med mænd, mens de røde ord, er dem, som kun nævnes af kvinder. Der findes ikke nogle unikke ord, som er specifikke for mænd.
- Figurene illustrerer, at en uddannelse skal føles *interessant* og *spændende*. Man skal have mulighed for at *studere noget, man kan lide*, og man skal gerne have *gode muligheder efter endt uddannelse*. Dette gælder på tværs af køn.
- Fra de åbne besvarelser fremgår det dog, at kvinder *top-of-mind* har et større fokus på *fremtiden* og *jobmuligheder*, når de vælger uddannelse end mænd⁽²⁾.

Noter: (1) Ordskyerne er baseret på resultat fra en *Hierarchical Stochastic Block Model (hSBM)*, der bygger på 400 besvarelser fra mænd (gennemsnitlig rensset besvarelse = 3.8 ord) og 720 besvarelser fra kvinder (gennemsnitlig rensset besvarelse= 4.8 ord), samt en analyse af ordfrekvens. (2) Forskellen i antal af ord i de to ordskyer kan være drevet af det faktum, at kvinder generelt skriver flere og længere tekstbesvarelser end mændene i undersøgelsen.

Kvinder nævner oftere fremtidsmuligheder og jobsikkerhed, når de skal beskrive hvad der har betydning for deres uddannelsesvalg, sammenlignet med mænd

Beskriv med dine egne ord, hvad der er vigtigst for dig, når du skal vælge uddannelse⁽¹⁾

EKSEMPLER...

Mænd

” Jeg synes man skal **vælge noget, man synes er sjovt og noget, man også har interesse for**. Fx jeg interesserer mig for mekanik og maskiner, og så er jeg virkelig glad for at skrue på knallert. ”

” Helt klart at uddannelsen er **spændende og lærerig**. ”

” At uddannelsen er **meningsfuld** og **interesserer mig**. ”

” Hvor **spændende** uddannelsen lyder. Og derefter hvilke **jobmuligheder** det kan føre til. ”

Kvinder

” At det er noget, der **sikrer et stabilt job i fremtiden**, hvor arbejdsmarkedet har behov for flere ansatte i samme branche, og at det er noget, jeg finder **spændende**. ”

” **Fremtidsmuligheder, jobsikkerhed, løn, interessefelt**. ”

” At vælge noget med **gode muligheder i fremtiden**. ”

” At uddannelsen virker **spændende**, og man **elsker det man laver**. ”

Noter: (1) Figuren viser eksempler fra de åbne besvarelser. Sorte ord illustrerer emner, som relaterer sig til de unges interesse for faget/uddannelsen, mens de røde ord illustrerer emner, som relaterer sig til fremtiden (jobmuligheder, løn, sikkerhed mv.)

Når de unge skal foretage konkrete valg mellem fiktive uddannelsesprofiler, er der flere faktorer, som har betydning for uddannelsesvalget

Uddannelsespræferencer

- Figuren til højre viser resultaterne fra conjointeksperimentet og illustrerer dermed, hvilke karakteristika der har betydning for de unges uddannelsesvalg, når de står i en konkret valgsituation⁽¹⁾.
- Fra figuren fremgår det, at de unge generelt **tilvælger** deres første prioritet, uddannelser i en stor uddannelsesby, uddannelser med højere lønninger som nyuddannet og et godt socialt miljø på uddannelsen. Derudover foretrækker de det laveste niveau af ledighed blandt nyuddannede og 37 timer eller færre arbejdstimer om ugen til den samme løn.
- Omvendt **fravælger** de unge uddannelser, de har valgt som deres tredjeprioritet eller lavere, samt uddannelsesprofiler der er blevet beskrevet med en lavere løn som nyuddannet og dårligere studiemiljø. Endvidere fravælges uddannelser, som er lokaliseret i en lille by, hvis arbejdstid som nyuddannet er 51 timer om ugen, og hvis dimittendledigheden er på 18,9 pct.
- Såfremt der er minimum ca. 20 pct. af hvert køn på uddannelsen har **kønsfordelingen** ikke nogen klar betydning for uddannelsesvalget.
- Generelt er disse resultater **robuste på tværs af køn**. Det vil sige, at vi ikke finder systematiske forskelle i de faktorer, som unge mænd og kvinder vælger uddannelser efter.

		Estimeret sandsynlighed ⁽²⁾
Uddannelse	Første prioritet	Tilvælges (64%*)
	Anden prioritet	Hverken eller (52%)
	Tredje prioritet	Fravælges (47%*)
	Fjerde prioritet	Fravælges (46%*)
	Femte prioritet	Fravælges (41%*)
Uddannelsessted	Lille uddannelsesby (f.eks. Thisted, Holbæk eller Haderslev)	Fravælges (46%*)
	Mellemstor uddannelsesby (f.eks. Slagelse, Herning eller Esbjerg)	Hverken eller (51%)
	Stor uddannelsesby (f.eks. København, Aarhus, eller Odense)	Tilvælges (53%*)
Månedsløn ved den typiske arbejdstid	21.480 kr. inkl. pension	Fravælges (31%*)
	28.680 kr. inkl. pension	Fravælges (39%*)
	35.160 kr. inkl. pension	Tilvælges (52%*)
	43.320 kr. inkl. pension	Tilvælges (61%*)
	55.140 kr. inkl. pension	Tilvælges (68%*)
Arbejdsløshed blandt nyuddannede	1,2 % ledige	Tilvælges (52%*)
	3,1 % ledige	Hverken eller (51%)
	7,5 % ledige	Hverken eller (50%)
	12,3 % ledige	Hverken eller (49%)
	18,9 % ledige	Fravælges (48%*)
Typisk arbejdstid som nyuddannet	25 timer om ugen	Tilvælges (56%*)
	32 timer om ugen	Tilvælges (54%*)
	37 timer om ugen	Tilvælges (53%*)
	42 timer om ugen	Hverken eller (49%)
	51 timer om ugen	Fravælges (39%*)
Erhvervsophold (praktik)	0 % af uddannelsen	Fravælges (46%*)
	10 % af uddannelsen	Hverken eller (49%)
	20 % af uddannelsen	Hverken eller (50%)
	40 % af uddannelsen	Hverken eller (51%)
	50 % af uddannelsen	Tilvælges (54%*)
Kønsfordeling	19 % kvinder og 81 % mænd	Hverken eller (50%)
	34 % kvinder og 66 % mænd	Hverken eller (50%)
	51 % kvinder og 49 % mænd	Hverken eller (50%)
	65 % kvinder og 35 % mænd	Tilvælges (52%*)
	79 % kvinder og 21 % mænd	Hverken eller (49%)
Studerende, som mener, at der er et godt studiemiljø på uddannelsen	31 % af studerende	Fravælges (45%*)
	49 % af studerende	Fravælges (47%*)
	65 % af studerende	Hverken eller (49%)
	73 % af studerende	Tilvælges (53%*)
	97 % af studerende	Tilvælges (56%*)

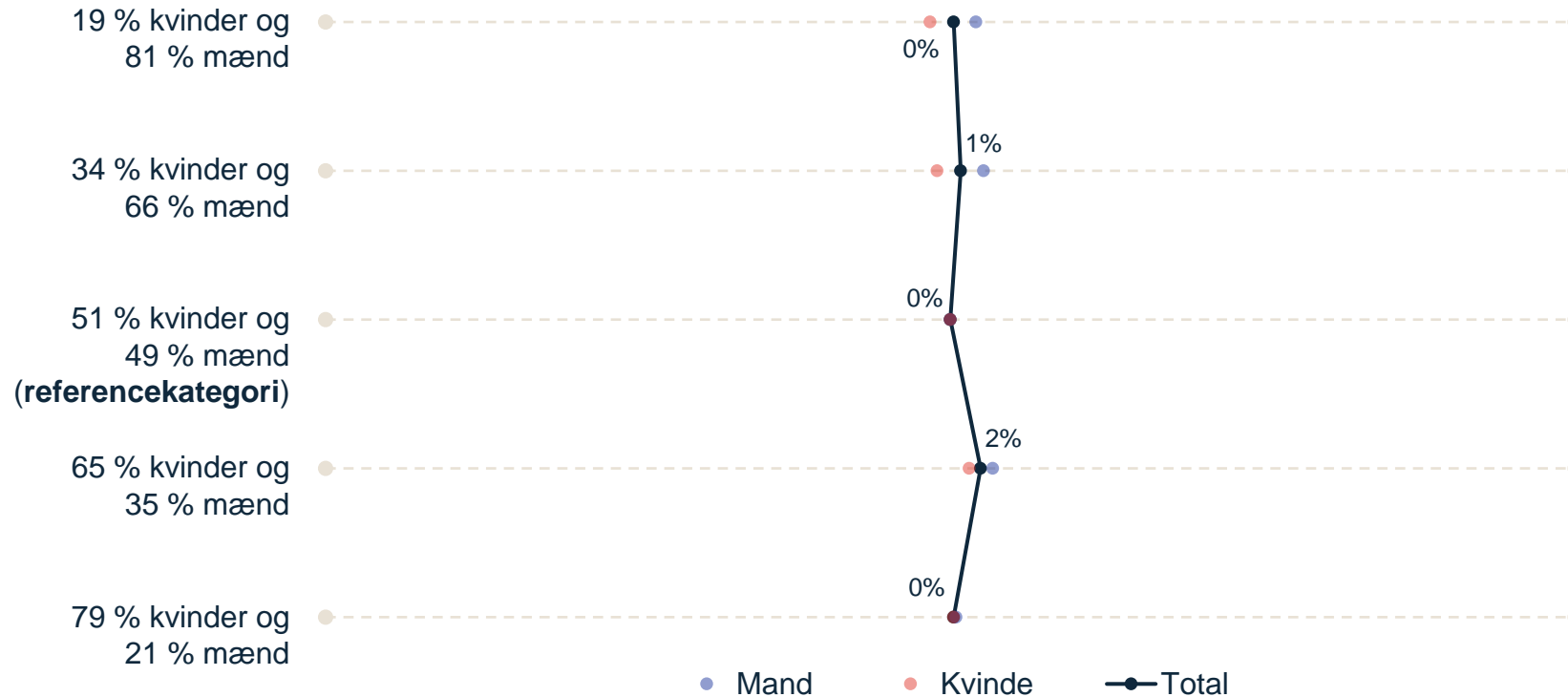
Noter: (1) For en udfoldelse af resultaterne fra conjointeksperimentet, se bilag til rapporten. (2) * indikerer, at den estimerede sandsynlighed for at vælge uddannelsen er statistisk signifikant forskellig fra 50% (hverken til- eller fravælger) på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Da conjointeksperimentet er udført som et forceret valg mellem to uddannelsesprofiler, så indikerer en sandsynlighed over 50%, at uddannelsen med det karakteristika tilvælges, og en sandsynlighed under 50% indikerer, at uddannelsen fravælges.

Kønsfordelingen har ingen effekt på uddannelsesvalget, hvis der er minimum ca. 20 pct. af minoritetskønnet

Effekten af kønsfordeling kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien indenfor den pågældende gruppe er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for uddannelsesprioritet, uddannelsesby, månedsløn, dimittendledighed, andel af praktik på uddannelsen og socialt miljø. (2) For en udfoldelse af de øvrige resultater fra conjointeksperimentet, se bilag til rapporten

- I grafen til venstre udfoldes betydningen af kønsfordelingen på studiet for de unges uddannelsesvalg⁽²⁾.
- Grafen viser effekten af kønsfordelingen på uddannelsen på sandsynligheden for at vælge den pågældende uddannelsesprofil. Kønsfordelingen 51% kvinder og 49% mænd er referencekategori.
- Heraf fremgår det, at der *ikke* er nogen systematisk sammenhæng mellem kønsbalancen og sandsynligheden for at vælge uddannelsen. Det vil sige, at sammenlignet med en relativt lige kønsfordeling (51 pct. kvinder og 49 pct. mænd) på uddannelsen, er der ikke højere eller lavere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis kønsfordelingen er mere skæv – alt andet holdt lige. Dette resultat gælder for en kønsskævhed på op til ca. 80/20.
- Resultatet er robust på tværs af de unges eget køn, men også andre baggrundsvARIABLE såsom egen uddannelse, og hvorvidt de selv opfatter nogle uddannelser som kønnede eller ej.

Kønsstereotyper og uddannelsesvalg

I dette kapitel undersøges det, hvilken betydning det har for de unges uddannelsesvalg, om en uddannelse opfattes som feminin eller maskulin.

Det undersøges indledningsvist, om de unge opfatter nogle uddannelser som maskuline eller feminine. Herefter undersøges, hvilke konkrete uddannelser der er maskulint eller feminint konnoteret, og slutteligt hvilken betydning konnotationerne har for de unges uddannelsesvalg.

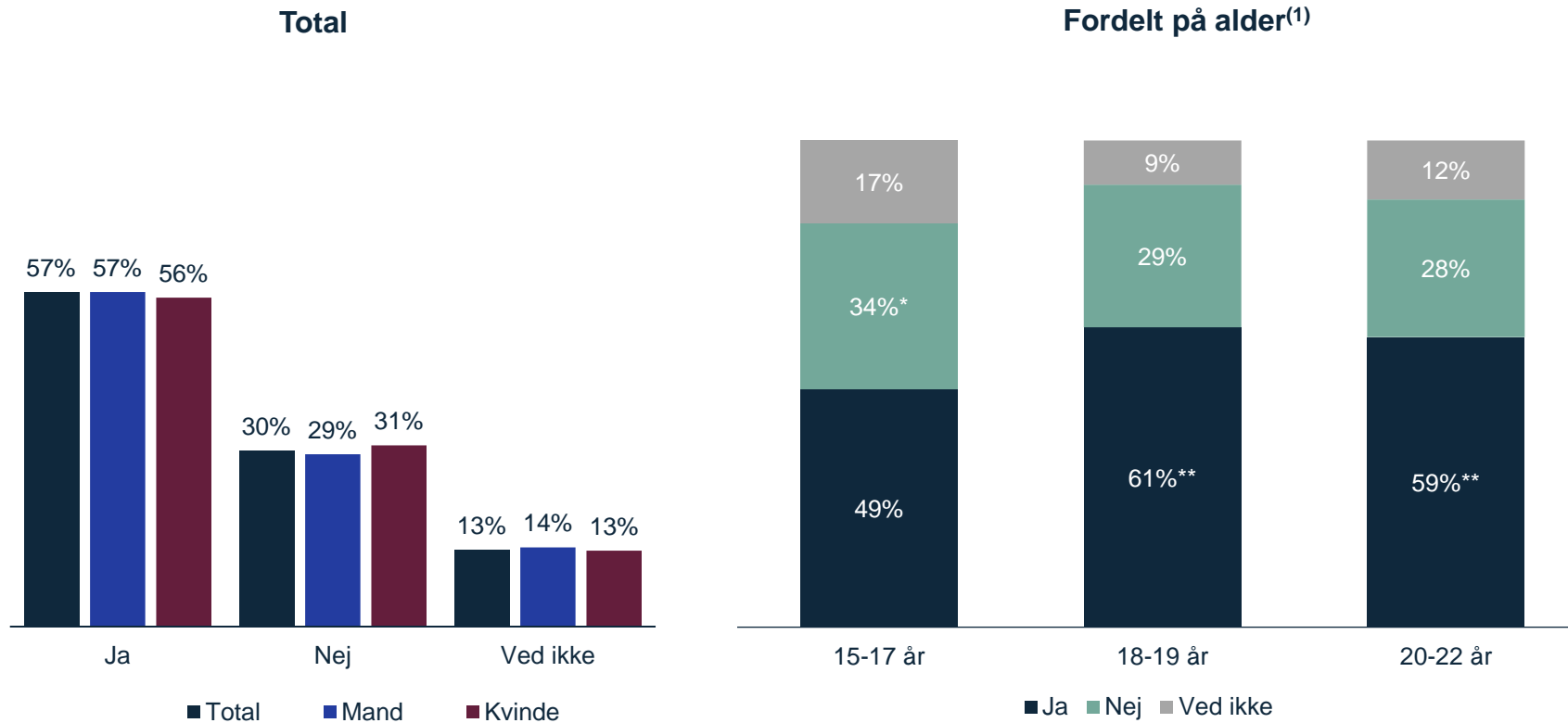
Kapitlet bygger på svar fra lukkede surveysspørgsmål, åbne fritekstbesvarelser samt conjointeksperimentet.

Lidt over halvdelen af unge opfatter nogle uddannelser som enten maskuline eller feminine

Er der nogle uddannelser, du opfatter som enten maskuline eller feminine?

N=1.729

- For at afdække betydningen af kønsstereotyper for de unges uddannelsesvalg, er de unge blevet spurgt til, om der er nogle uddannelser, de opfatter som maskuline eller feminine.
- Fra figuren længst til venstre fremgår det, at omtrent seks ud af ti unge opfatter nogle uddannelser som kønnede, når de spørges direkte hertil (57 pct.). Figuren viser samtidig, at knap en tredjedel *ikke* opfatter nogle uddannelser, som maskuline eller feminine, mens 13 pct. ikke ved dette. Der er ikke forskel på andelen af mænd og kvinder, som angiver at de opfatter nogle uddannelser som maskuline eller feminine.
- Kønsstereotyperne eksisterer særligt blandt den ældre del af målgruppen. Signifikant flere i alderen 18-22 år mener, at der findes kønsstereotypiske uddannelser (hhv. 61 pct. og 59 pct.) sammenlignet med de 15-17-årige (49 pct.).

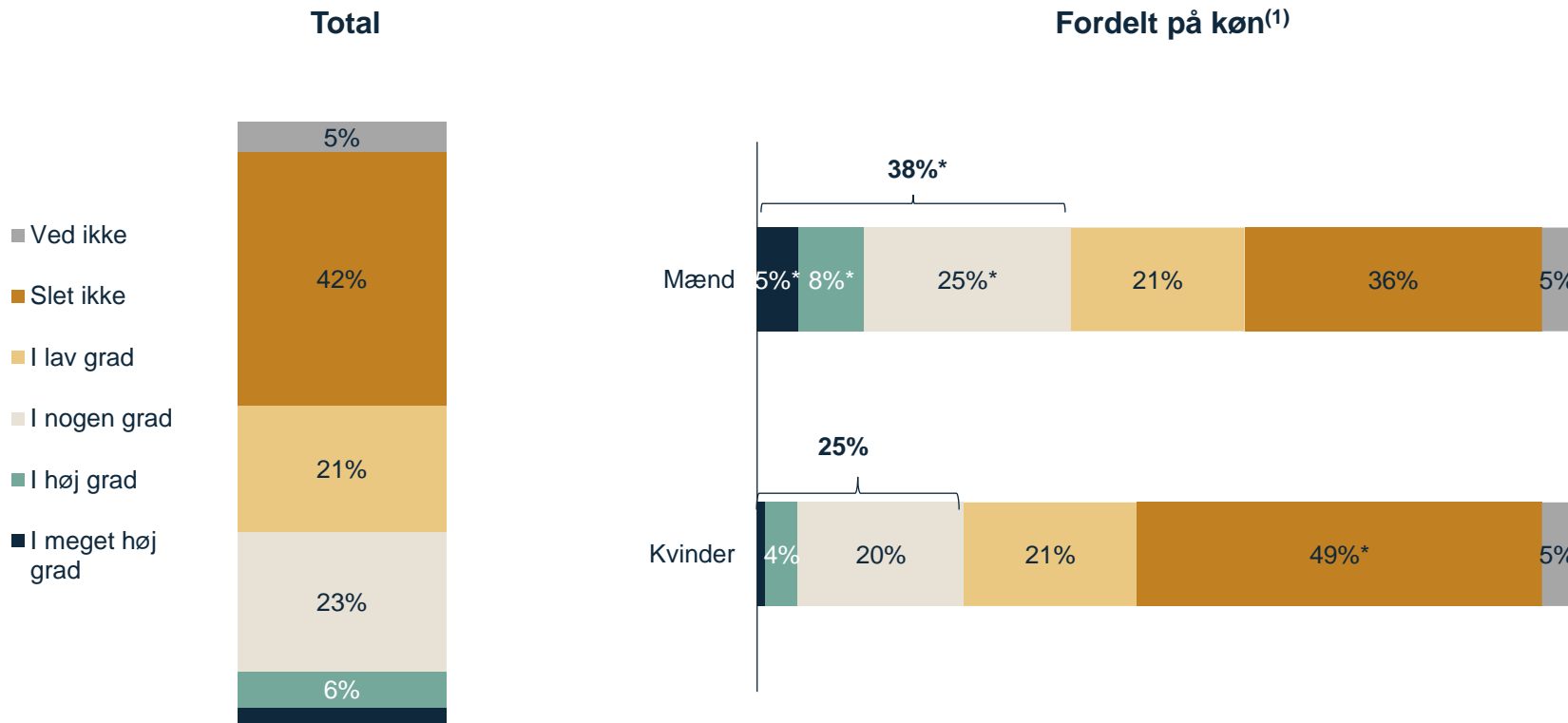
Noter: (1) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori i de to aldersgrupper, der sammenlignes med (18-19 år og 20-22 år). ** Angiver at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori i aldersgruppen 15-17 år. Forskelle er signifikante på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Flere mænd end kvinder mener, at det betyder noget for dem, om en uddannelse har et maskulint eller feminint ry

Det betyder noget for mig, om en uddannelse har et maskulint eller feminint ry, når jeg vælger uddannelse

N=1.729

- Hvorvidt en uddannelse har et ry som enten maskulin eller feminin har en betydning for knap en tredjedel af unge mellem 15 og 22 år, når de skal vælge uddannelse. Dette fremgår af figuren længst til venstre.
- Kigger man på betydningen af en uddannelsers ry for valg af uddannelse delt op på køn, fremgår det, at uddannelsens ry umiddelbart har større betydning for mænd end for kvinder
- Dette kommer til udtryk ved, at 38 pct. af mænd i målgruppen angiver, at en uddannelses ry spiller en rolle, for deres valg af uddannelse, mens det samme kun gælder hver fjerde kvinde (25 pct.).
- Derudover ses det, at der er signifikant flere kvinder, som er tilbøjelige til at svare at en uddannelses ry som maskulin eller feminin slet ikke har nogen betydning for deres valg af uddannelse (49 pct.), sammenlignet med mænd (36 pct.).

Noter: (1) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen, der sammenlignes med (modsat køn). Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

For de fleste har uddannelsens ry ingen betydning

Hvilken betydning har det for dig, at en uddannelse har et...⁽¹⁾

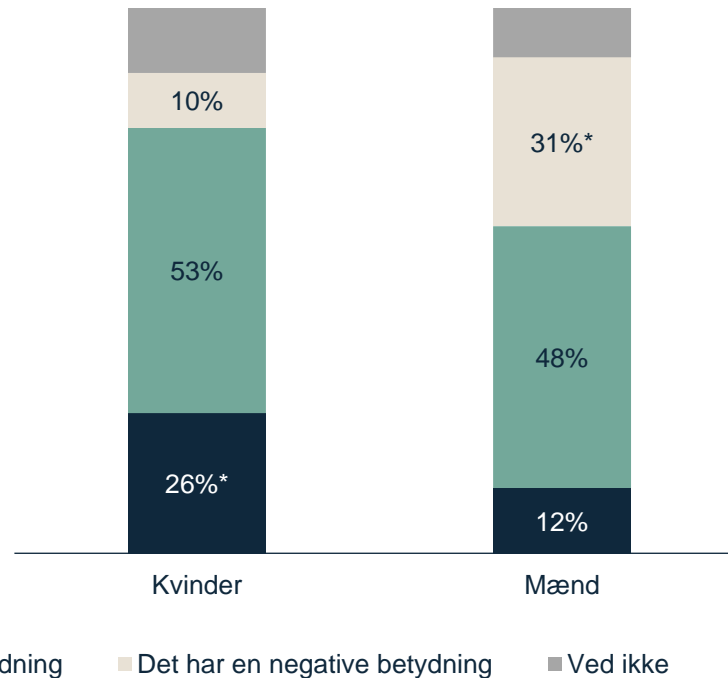
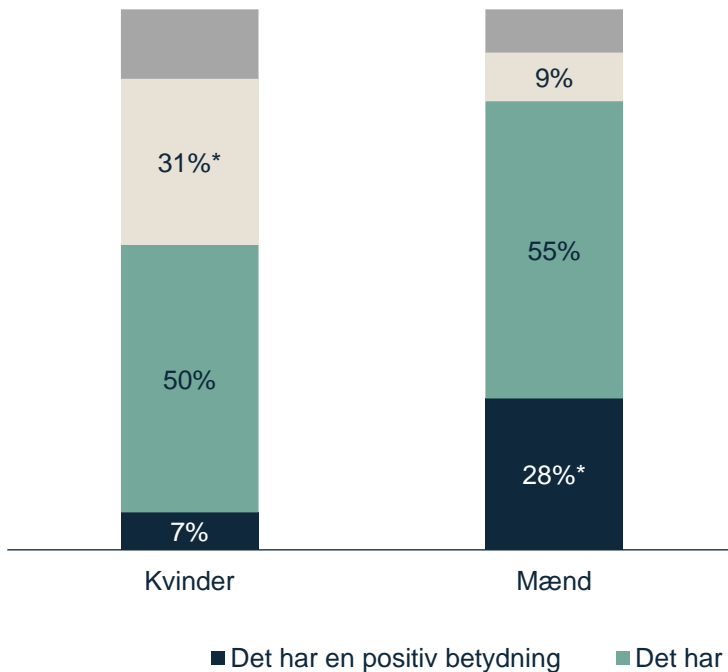
Hvilken betydning har det for dig, at en uddannelse har et...⁽¹⁾

N=909⁽²⁾

N=909⁽²⁾

Maskulint ry?⁽³⁾

Feminint ry?⁽³⁾

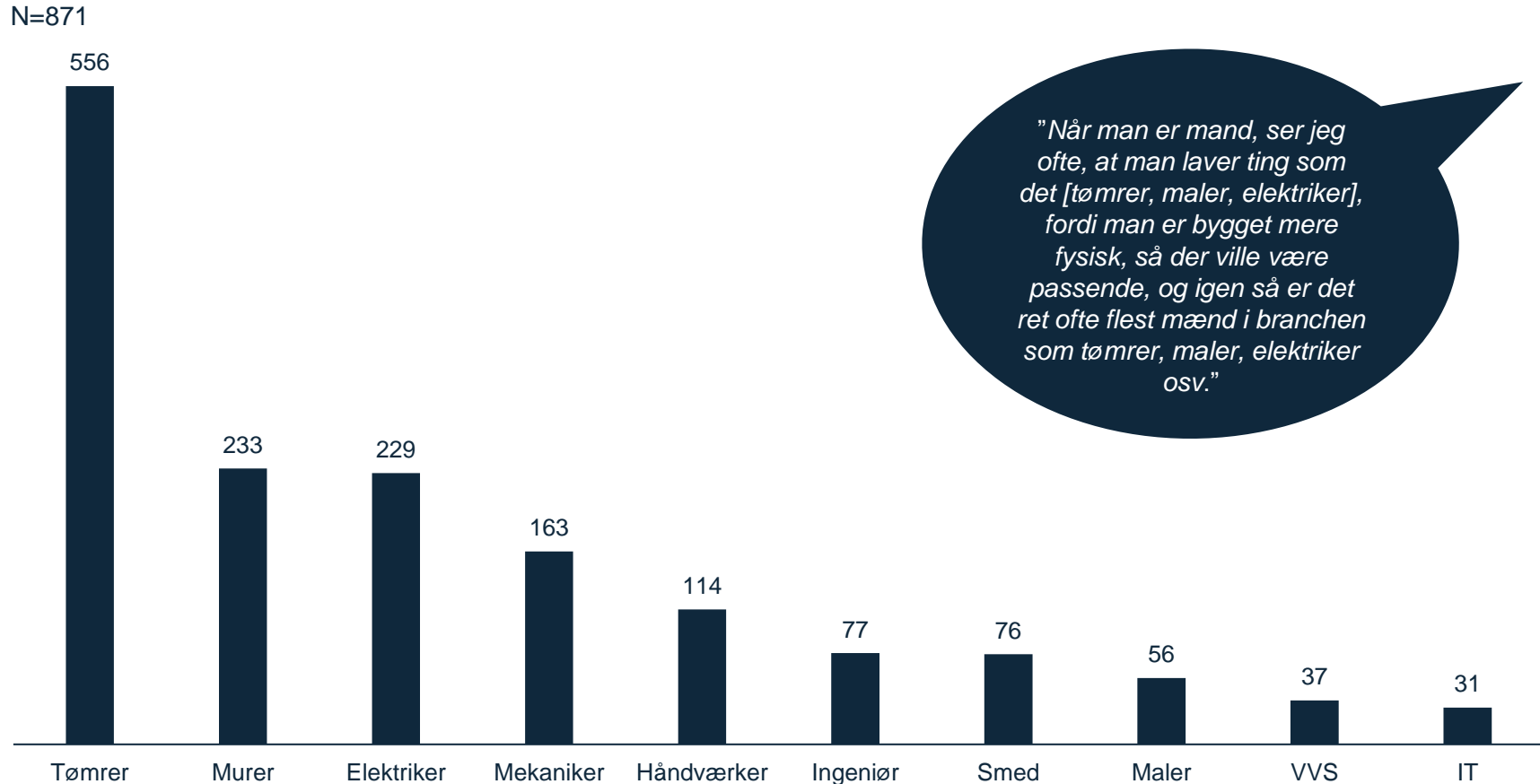
- Figuren længst til venstre viser, at knap en tredjedel af de unge kvinder⁽²⁾ (31 pct.), vurderer, at det har en negativ betydning for dem, hvis en uddannelse har et *maskulint* ry, mens 7 pct. vurderer det som positivt.
- Omvendt vurderer kun 9 pct. af de unge mænd⁽²⁾ det som negativt, hvis en uddannelse har et maskulint ry, mens 28 pct. anser det som positivt. At en uddannelse har et maskulint ry er altså en barriere for langt flere kvinder end mænd.
- Samme billede ses for uddannelser med et feminint ry. Her vurderer 31 pct. af mændene⁽²⁾, at det har en negativ betydning, hvis en uddannelse har en *feminint* ry, mens 12 pct. vurderer det som positivt. Omvendt vurderer kun 10 pct. af kvinderne⁽²⁾ det negativt, hvis en uddannelse har et feminint ry, mens 26 pct ser det som positivt.
- For både uddannelser med et feminint og et maskulint ry gælder det, at omtrent halvdelen ikke mener, at ryet har nogen betydning for deres uddannelsesvalg.

Noter: (1) Fuld spørgsmålsformulering: Du har svaret, at det betyder noget for dig, om en uddannelse har et maskulint eller feminint ry, når du skal vælge uddannelse. Hvilken betydning har det for dig, at en uddannelse har et ry? (2) Kun respondenter der har svaret, at det betyder noget for dem, om en uddannelse har et maskulint eller feminint ry, når de skal vælge uddannelse, har modtaget spørgsmålet (3) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori i gruppen, der sammenlignes med (modsat køn). Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Tømreruddannelsen er den uddannelse, som flest unge associerer med maskulinitet

Hvilke uddannelser opfatter du som maskuline?(¹)

- For at blive klogere på hvilke specifikke uddannelser de unge opfatter som maskuline eller feminine, er respondenterne blevet bedt om at notere op til fem uddannelser, som de opfatter som henholdsvis maskuline og feminine.
- Figuren til venstre viser et overblik over de ti uddannelser, som flest unge opfatter som maskuline.
- Fra figuren fremgår det, at tømrer er den uddannelse, som langt de fleste unge associerer med noget maskulint. Dernæst nævnes murer, elektriker, mekaniker og 'håndværker'.
- Kun én ud af de ti nævnte maskuline uddannelser, ingeniør, kræver en lang videregående uddannelse, mens de resterende enten er erhvervsuddannelser eller korte videregående uddannelse.
- Fælles for majoriteten af de ti mest nævnte uddannelser er, at de er overvejende praktiske og fysisk aktive.

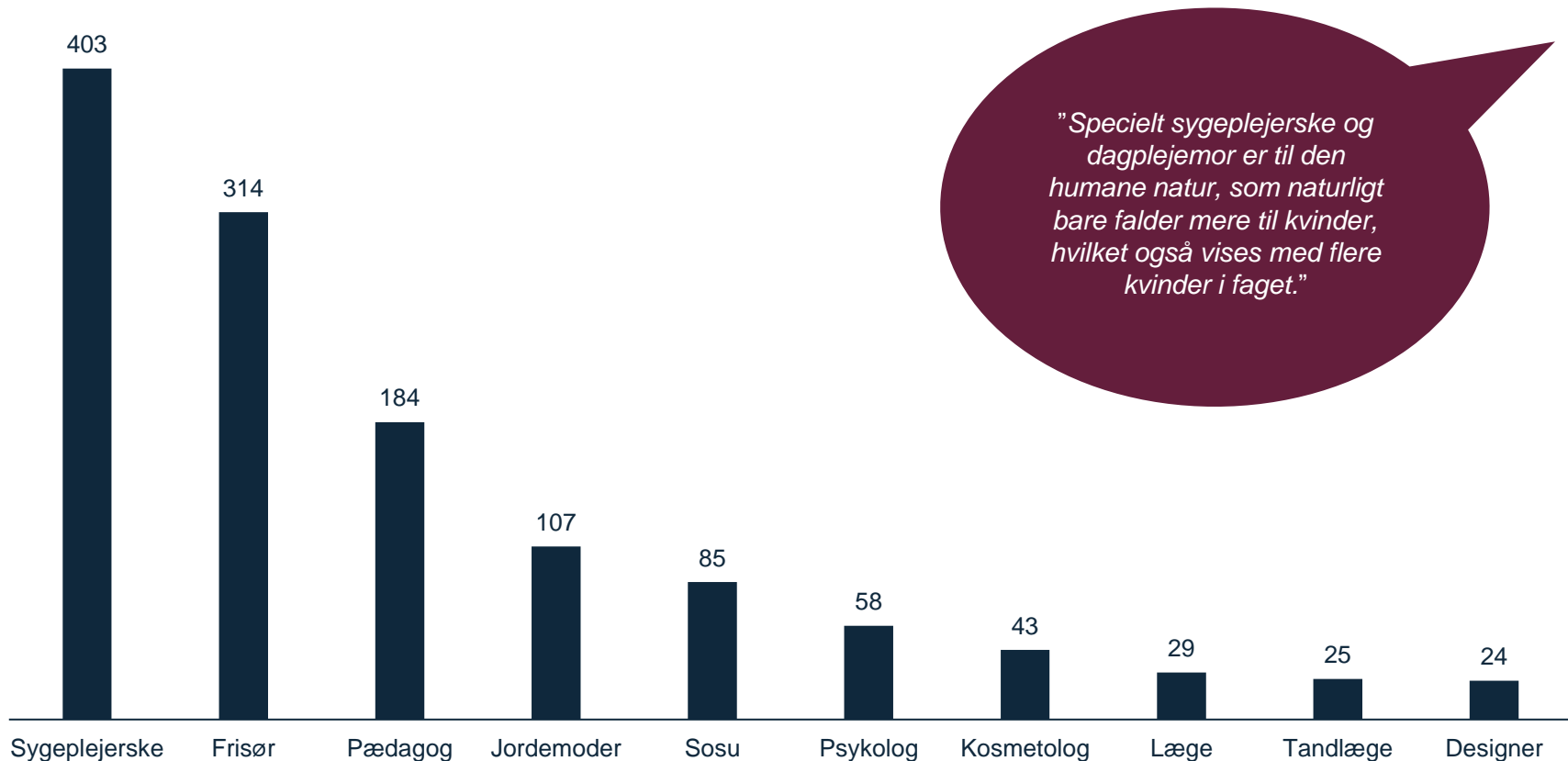
Noter: (1) Citater fra åben tekstbesvarelse. Det har været muligt at skrive op til fem uddannelser. Kun respondenter som har svaret, at de opfatter nogle uddannelse som maskuline, har modtaget spørgsmålet. 451 kvinder og 420 mænd har svaret, og der er ikke nogen forskel procentuelt imellem begge køn.

Sygeplejerske er den uddannelse, som flest unge associerer med femininitet

Hvilke uddannelser opfatter du som feminine?(¹)

N=838

"Specielt sygeplejerske og dagplejemor er til den humane natur, som naturligt bare falder mere til kvinder, hvilket også vises med flere kvinder i faget."

- Figuren til venstre viser et overblik over de ti uddannelser, som flest unge opfatter som feminine.
- Det er lidt større variation i besvarelserne, når det kommer til, hvilke uddannelser, de unge opfatter som feminine sammenlignet med de maskuline uddannelser. Sygeplejerske er den uddannelse, som flest unge associerer med noget feminint efterfulgt af frisør og pædagog.
- Fra figuren fremgår det, at en relativt stor del af de uddannelser, med feminine associationer, er forbundet til sundhedsvæsenet, herunder pleje- og omsorgssektoren (sygeplejerske, jordemoder, SOSU, psykolog, læge og tandlæge). Samtidig fører mange af de nævnte uddannelser, typisk til stillinger i den offentlige sektor.
- I modsætning til de maskuline uddannelser, er der mange af de uddannelser, der associeres med femininitet, som kræver en mellemlang eller en lang videregående uddannelse.

Noter: (1) Citater fra åben tekstbesvarelse. Det har været muligt at skrive op til fem uddannelser. Kun respondenter som har svaret, at de opfatter nogle uddannelser som feminine har modtaget spørgsmålet. 433 kvinder og 405 mænd har svaret, og der er ikke nogen forskel procentuelt imellem begge køn.

En overvægt af uddannelserne i undersøgelsen bliver ikke opfattet som hverken maskuline eller feminine

Inndeling af uddannelser i undersøgelsen på baggrund af de åbne tekstbesvarelser

N = 1.729

Neutrale uddannelser
(f.eks. kok, folkeskolelærer eller statskundskab)

Maskuline uddannelser
(f.eks. elektriker, tømrer og ingeniør)

Feminine uddannelser
(f.eks. psykolog, sygeplejerske og pædagog)

- I begyndelsen af spørgeskemaundersøgelsen blev de unge bedt om at vælge mellem 36 uddannelser. Ud fra de unges efterfølgende åbne tekstbesvarelser er 15 af uddannelserne blevet kategoriseret som enten *maskulin* eller *feminin*.
- Syv af uddannelserne kategoriseres som *maskuline*. Det gælder:
 - Tømrer
 - Elektriker
 - Ingeniør
 - Bygningskonstruktør
 - Personvognsmekaniker
 - It-teknolog
 - Bygningsmaler
- Otte uddannelser blev kategoriseret som *feminine*. Det gælder:
 - Psykologi
 - Tandlæge
 - Medicin
 - Frisør
 - Sygeplejerske
 - Pædagog
 - Social- og sundhedsassistent
 - Jordemoder

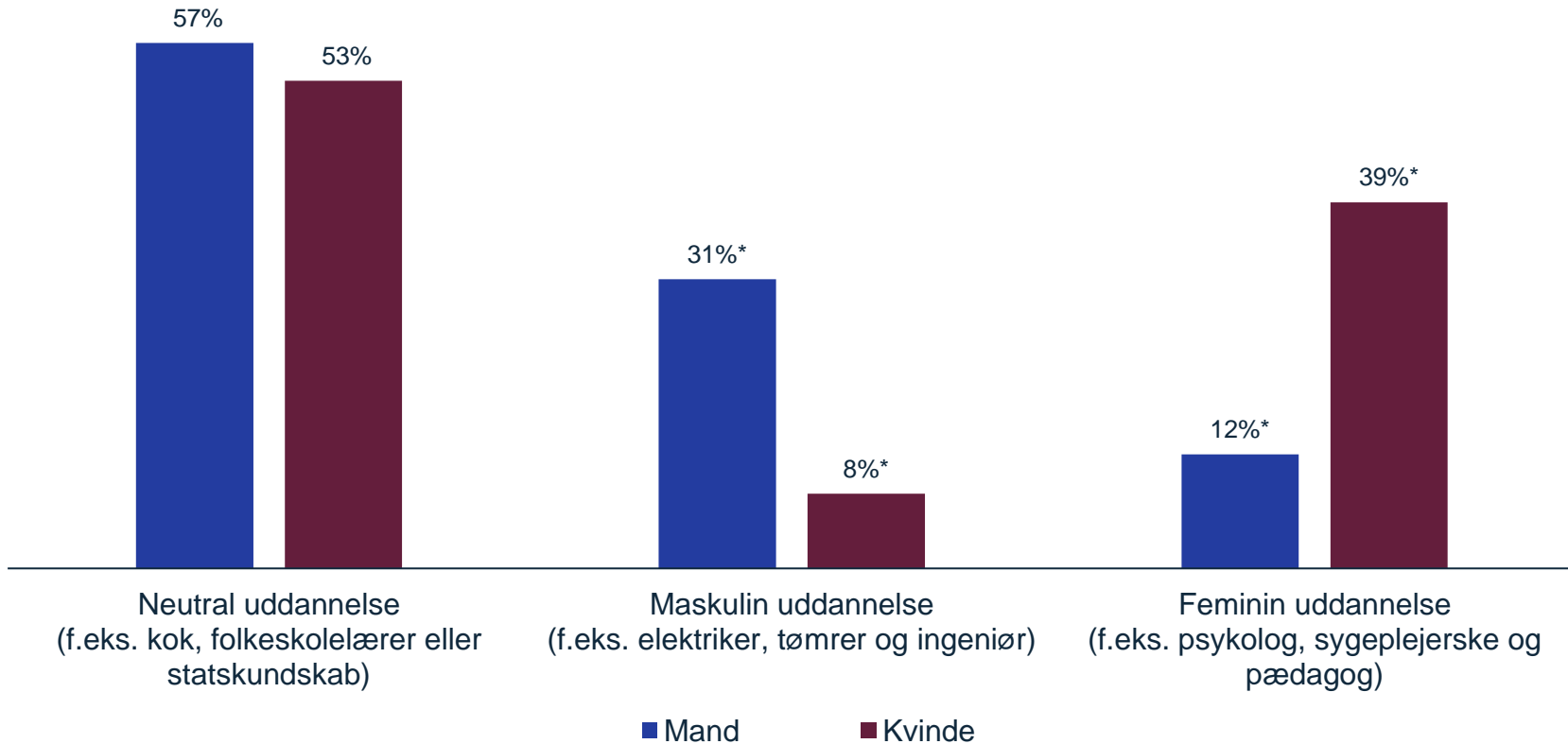
Noter: Hvis en uddannelse er blevet nævnt af de unge selv i de åbne tekstbesvarelser mere end 25 gange, så betegnes uddannelsen som enten maskulin eller feminin. Hvis uddannelsen er nævnt mindre end 25 gange eller slet ikke blevet nævnt, så betegnes uddannelsen som neutral. 68 pct. af respondenterne nævner mindst én af de feminint konnoterede uddannelser, og 74 pct. af respondenterne nævner mindst én af de maskulint konnoterede uddannelser.

8 pct. af kvinder vælger maskulint konnoterede uddannelser, men 12 pct. af mænd vælger feminint konnoterede uddannelser

De unges uddannelsesprioriteter (1. prioritet) inddelt efter de åbne tekstbesvarelser

N = 1.729 interviews

- Til venstre inddeles de unges førsteprioritet af uddannelser i tre grupper afhængig af, om de unge selv har vurderet dem som maskuline eller feminine (eller neutrale). Neutrale uddannelser er de uddannelser, som blot få eller ingen nævner i tekstbesvarelserne.
- Fra figuren fremgår det, at 57 pct. af mændene vælger neutrale uddannelser, mens det samme gælder for 53 pct. af kvinderne. Forskellen mellem mænd og kvinder, når det kommer til prioriteringen af neutrale uddannelser, er ikke substantiel.
- Til gengæld prioriterer 39 pct. af kvinderne uddannelser, som de unge rapporterer, at de forbinder med feminine uddannelser. Det er blot 12 pct. af mændene, som vælger dem.
- Derimod vælger 31 pct. af mændene uddannelser, som de unge rapporterer, at de forbinder med maskuline uddannelser. Modsat er det kun 8 pct. af kvinderne, som gør det.

Noter: * Angiver, at forskellen mellem mænd og kvinder er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Vi kan bruge de unges egne kategoriseringer af uddannelserne som input til eksperimentet og dermed undersøge betydningen af kønsstereotypiske forestillinger

Input til conjointeksperiment

- De unges prioritering af uddannelserne kan være drevet af forestillinger om kønsfordeling, løn, etc. på uddannelserne. Det kan betyde, at vi overvurderer betydningen af kønsstereotyper i uddannelsesvalg mellem mænd og kvinder ved blot at se på deres prioriteter.
- De unges uddannelsesprioriteter har været en variabel i conjointeksperimentet. Vi ved fra de åbne tekstbesvarelser, at nogle af disse uddannelser generelt opfattes som maskuline, feminine eller neutrale. På den måde kan vi gruppere data i nye kategorier og undersøge betydningen af at stå i et valg mellem en neutral og maskulin/feminin uddannelse – alt andet holdt lige.
- Som vist til højre, betyder det, at hver gang eksempelvis "socialrådgiver" optræder i data, vil det have værdien "neutral". Derimod vil det have værdien "feminin" hver gang, at "frisør" optræder i data.
- I det næste isolerer vi de respondenter, som har prioriteret både neutrale samt maskuline/feminine uddannelser. På den måde kan vi undersøge betydningen af uddannelsens omdømme kontrolleret for bl.a. kønsfordelingen, men også hvorvidt uddannelsen er valgt som 1. prioritet eller er prioriteret lavere.

Kategoriseres som en **feminin** uddannelse, fordi den bliver nævnt over 20 gange i de åbne tekstbesvarelser

?

Du skal søge ind på en uddannelse. Forestil dig, at du kun kan vælge mellem de to fiktive uddannelsesprofiler, som er vist nedenfor. Læs beskrivelsen af dem grundigt. Hvilken én af de to uddannelser ville du så vælge? (3/5)

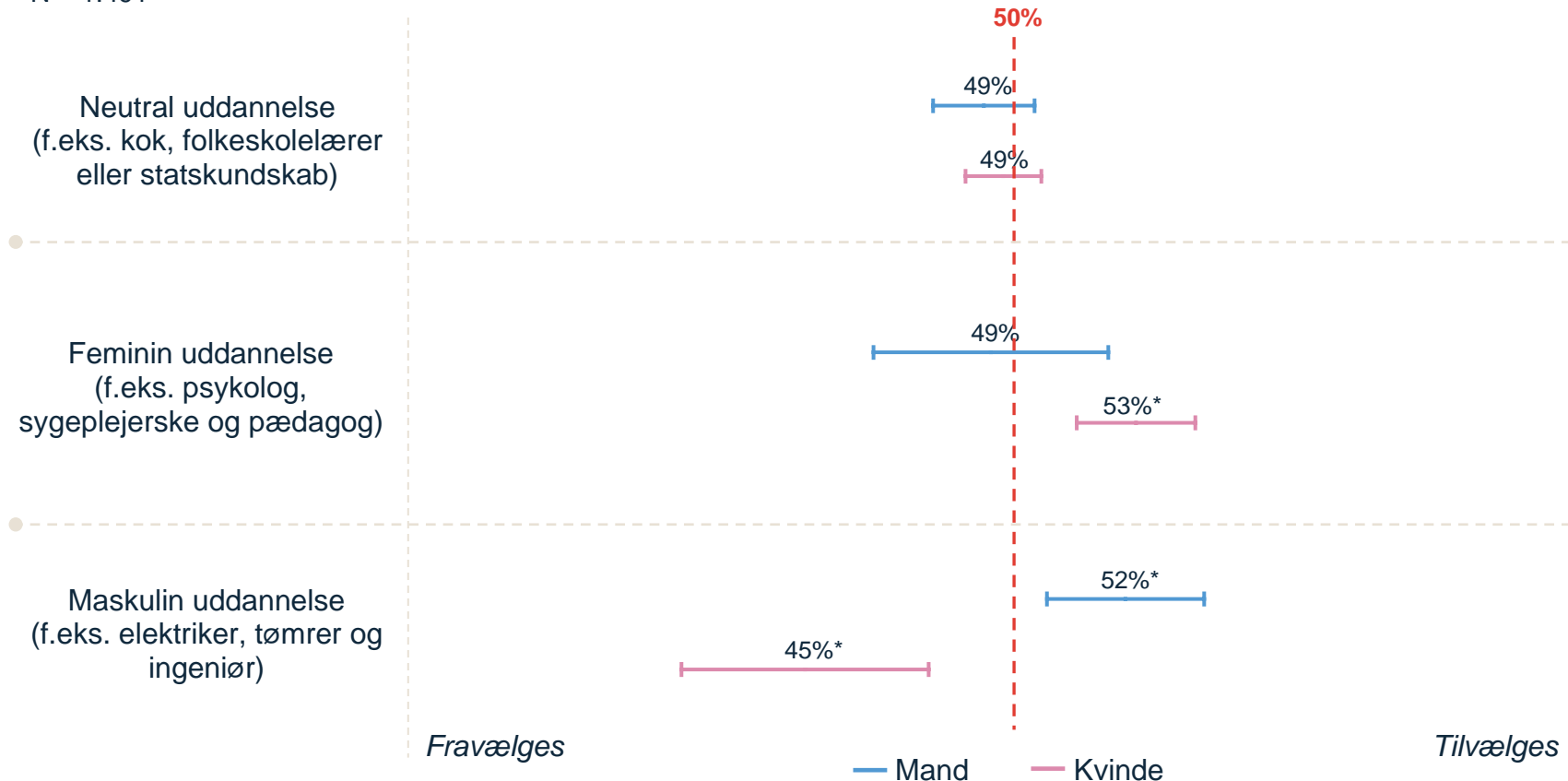
	Socialrådgiver	Frisør
Erhvervsophold (praktik)	20 % af uddannelsen	0 % af uddannelsen
Kønsfordeling	79 % kvinder og 21 % mænd	19 % kvinder og 81 % mænd
Arbejdsløshed blandt nyuddannede	7,5 % ledige	7,5 % ledige
Månedsløn ved den typiske arbejdstid	28.680 kr. inkl. pension	43.320 kr. inkl. pension
Studerende, som mener, at der er et godt studiemiljø på uddannelsen	65 % af studerende	65 % af studerende
Uddannelsessted	Mellemstor uddannelsesby (f.eks. Slagelse, Roskilde, Herring eller Esbjerg)	Mellemstor uddannelsesby (f.eks. Slagelse, Roskilde, Herring eller Esbjerg)
Typisk arbejdstid som nyuddannet	32 timer om ugen	37 timer om ugen

Kategoriseres som en **neutral** uddannelse, da den ikke nævnes i de åbne tekstbesvarelser

I det konkrete valg mellem fiktive uddannelsesprofiler er der forskel mellem mænd og kvinder, når det kommer til maskulint konnoterede uddannelser

Estimeret sandsynlighed for at vælge uddannelser med følgende **omdømme** fordelt på eget køn

N = 1.491

Noter: * Indikerer, at den estimerede sandsynlighed for at vælge uddannelsen er statistisk signifikant forskellig fra 50% (hverken til- eller fravælger) på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Da conjointeksperimentet er udført som et forceret valg mellem to uddannelsesprofiler, så indikerer en sandsynlighed over 50%, at uddannelsen med det karakteristika tilvælges, og en sandsynlighed under 50% indikerer, at uddannelsen fravælges.

- Grafen til venstre illustrerer betydningen af, hvorvidt uddannelsen, der er blevet vist i valgsituationen, generelt opfattes som neutral, maskulin eller feminin – kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen og fordelt på køn.
- Fra grafen fremgår det, at kvinder foretrækker feminint konnoterede uddannelser. Vi kan ikke inden for den statistiske usikkerhed sige, at mænd foretrækker eller fravælger feminint konnoterede uddannelser. Ligeledes kan vi ikke med sikkerhed konkludere, at mænd og kvinder vælger feminint konnoterede uddannelser med forskellig sandsynlighed.
- Det kan derimod konkluderes, at mænd systematisk tilvælger maskulint konnoterede uddannelser, mens kvinder systematisk fravælger de maskulint konnoterede uddannelser, når der tages højde for de øvrige karakteristika ved uddannelsen. Sandsynligheden for, at en mand vælger en maskulin konnoteret uddannelse er 52 pct., mens dette tal er 45 pct. for kvinder.

De unge associerer ”maskuline” uddannelser med fysisk og krævende arbejde, og nogle fravælger uddannelser med et ”maskulint” ry, fordi de vil føle sig utilpas

Tema	Temabeskrivelse	Eksempel på besvarelse	Temastørrelse, spm. A ⁽¹⁾	Temastørrelse, spm. B ⁽²⁾
1 Fysisk arbejde	De maskuline uddannelser forbindes tit med fysisk arbejde	<i>Noget der kræver mere fysisk arbejde og udholdenhed/fysisk styrke</i>	40%	7%
2 Tungt og krævende	Det er ikke kun fysisk arbejde, der fremhæves – det er også tungt og fysisk krævende	<i>Noget der er fysisk krævende, tunge løft. Når jeg tænker maskulin, tænker jeg store stærke mænd men med tiden ændrer alt sig også</i>	34%	9%
3 At føle sig tilpas	Der forbindes en konkret stemning med uddannelser hvor størstedelen er mænd ⁽³⁾ .	<i>Det er ikke så meget, hvordan folk vil tænke om mig. Mere hvordan jeg føler mig tilpas. Det vil måske være sjovt første dag at gå i skole med udelukkende drenge - men ikke i det lange løb</i>	20%	17%
4 Maskulint ry	Det maskuline ry er skabt af samfundet , kombineret med at uddannelsen ofte har en høj andel mænd	<i>Steder hvor der er mange mænd. Jeg mener ikke selv, der er noget, som har feminine eller maskuline træk, men samfundet har nu engang skabt rum, hvor der [nogle steder] er flest kvinder og andre steder mere mandsdomineret</i>	3%	17%
5 Tømrer	Uddannelser der drejer sig om tømrer og at bygge ting forbindes med maskuline uddannelser	<i>Uddannelser hvor man skal bygge, konstruere m.m. En stor del af mekaniker og tømrer er mænd</i>	9%	11%

Forklaring af figur: For at forstå årsagerne til, at nogle uddannelser opfattes som maskuline samt hvorfor nogle fravælger disse uddannelser, er de unge blevet bedt om at skrive, hvad de forbinder med maskuline uddannelser, samt hvorfor de vil fravælge en uddannelse med det ry. Respondenternes svar på spørgsmålene er analyseret gennem en *Biterm Topic Model*, som identificerer mønstre i, hvilke ord der optræder sammen. N = 641.
 Noter: (1) Angiver temastørrelsen i besvarelser på: *Hvad forbinder du generelt med maskuline uddannelser?* (2) Angiver tematørrelsen i besvarelser på: *Du har angivet, at du helst ikke vil starte på en uddannelse med et maskulint ry. Uddyb med dine egne ord nedenfor, hvorfor det er vigtigt for dig, at din uddannelse ikke har et maskulint ry.* (3) Temaet er udelukkende skrevet af kvinder.

I modsætning hertil associerer de unge omsorg og mennesker med "feminine" uddannelser, og nogle fravælger uddannelserne pga. disse "feminine" emner

Tema	Temabeskrivelse	Eksempel på besvarelse	Temastørrelse, spm. A ⁽¹⁾	Temastørrelse, spm. B ⁽²⁾
1 Omsorg	Omsorg og varetagelse af andres behov associeres med feminine uddannelser	<i>Fag der kræver en form for omsorg, varme og nærvær</i>	27%	12%
2 Ikke fysisk hårdt	Kvindelige uddannelser bliver også forbundet med, at det ikke er så hårdt fysisk arbejde	<i>Jeg forbinder feminine uddannelser med noget, hvor man skal være lidt let på fingrene og elegant. Jeg ville umiddelbart sige, at de feminine uddannelser er lidt mere lette rent fysisk</i>	26%	6%
3 Femininitet	Feminine værdier bliver nævnt ofte, og at der er et højt antal af kvinder på uddannelsen	<i>At flere kvinder vælger disse uddannelser ift. antallet af mænd. Derudover at uddannelserne i højere grad drejer sig om pleje og humaniora, hvilket jeg ser som feminine værdier/emner</i>	20%	20%
4 Børn og syge	Specifikt så nævns det at uddanne sig indenfor områder, hvor man skal arbejde med børn og syge	<i>De jobs som kræver en del mere empati, følelser, forståelse, som er for det meste noget der kommer lidt nemmere for kvinder- et sted hvor man arbejder med børn, eller syge, eller andet</i>	14%	8%
5 Frisør og kosmetolog	Skønhedsfag, som frisør, kosmetolog bliver også nævnt sammen. Nogen gang sammen med en frygt for at blive opfattet som homoseksuel	<i>Man kan bekæmpe stereotyper så meget man vil, men det vil aldrig være "normalt" for en mand at arbejde som jordemor, eller som kosmetolog, så det er hovedsageligt mænd som er homoseksuelle der arbejder inden for branchen</i>	14%	10%

Forklaring af figur: For at forstå årsagerne til, at nogle uddannelser opfattes som feminine samt hvorfor nogle fravælger disse uddannelser, er de unge blevet bedt om at skrive, hvad de forbinder med feminine uddannelser, samt hvorfor de vil fravælge en uddannelse med det ry. Respondenternes svar på spørgsmålene er analyseret gennem en *Biterm Topic Model*, som identificerer mønstre i, hvilke ord der optræder sammen. N = 548.
 Noter: (1) Angiver temastørrelsen i besvarelser på: *Hvad forbinder du generelt med feminine uddannelser?* (2) Angiver temastørrelsen i besvarelser på: *Du har angivet, at du helst ikke vil starte på en uddannelse med et feminint ry. Uddyb med dine egne ord nedenfor, hvorfor det er vigtigt for dig, at din uddannelse ikke har et feminint ry.*

Eksempler på begrundelser for fravalg af uddannelser med kønsstereotypisk ry

Hvorfor ville du ikke vælge en uddannelse med maskulint ry?

Hvorfor ville du ikke vælge en uddannelse med feminint ry?

Kvinder

” Jeg har ikke lyst til at gå på en uddannelse med en meget skæv kønsfordeling, hvis der er flest mænd. Oplever generelt rum med mange mænd som **ubehagelige** at deltage i som kvinde, da der er **hård tone** og meget lidt respekt for kvinder og meget **sexistiske / seksuel chikane**. ”

” Fordi mænd kan være meget **sexistiske, uden de ved det**, når de er sammen med mange mænd og ingen kvinder ”

” Det er **ubehageligt** at være sammen med mænd. Jo flere jo værre. Risikoen for at **blive talt ned til**, blive set som **inkompetent, chikane**, andre former for **sexisme** er større jo flere mænd ”

” Jeg føler mig **ikke 100% tryg**.. har hørt, at der **snakkes grimt og nedladende** om kvinder. ”

” Jeg vil helst ikke gå på en uddannelse hvor der er et **træls og mandschauvinistisk miljø**. ”

Mænd

” **Samfundets normer** har pålagt mig en opfattelse af at det vil være **forkert** eller i hvert fald **skille mig ud**. Som homosapien vil jeg gøre mit bedste for ikke at skille mig ud fra flokken og **forblive accepteret i mine sociale kredse** ”

” Der burde ikke være ry om køn på en uddannelse. Men jeg ville ikke gide **at blive drillet** for min uddannelse ”

” Det er ikke vigtigt, men det er jo ikke fedt for en mand, at gå på en uddannelse med et feminint ry, da det oftest kan blive **set lidt ned på**. ”

” Jeg **vil ikke virke feminin for mine venner**, har intet imod uddannelsen. ”

” Fordi man vil blive **set ned på** af samfundet. ”

EKSEMPLER...

Før uddannelsesvalget

I dette kapitel belyses de unges overvejelser og adfærd, inden de vælger en uddannelse. Kapitlet er delt op i tre delafsnit.

Første afsnit omhandler hvilke kilder, de unger bruger til at få sparring om deres uddannelsesvalg samt i hvilken grad de unge føler sig klædt på til at træffe deres uddannelsesvalg

I andet afsnit undersøges de unges udbytte af uddannelsesvejledning, mens tredje afsnit omhandler de unges deltagelse i aktiviteter rettet mod arbejdsmarkedet, herunder erhvervspraktik.

Kapitlet bygger på svar fra lukkede surveysspørgsmål.

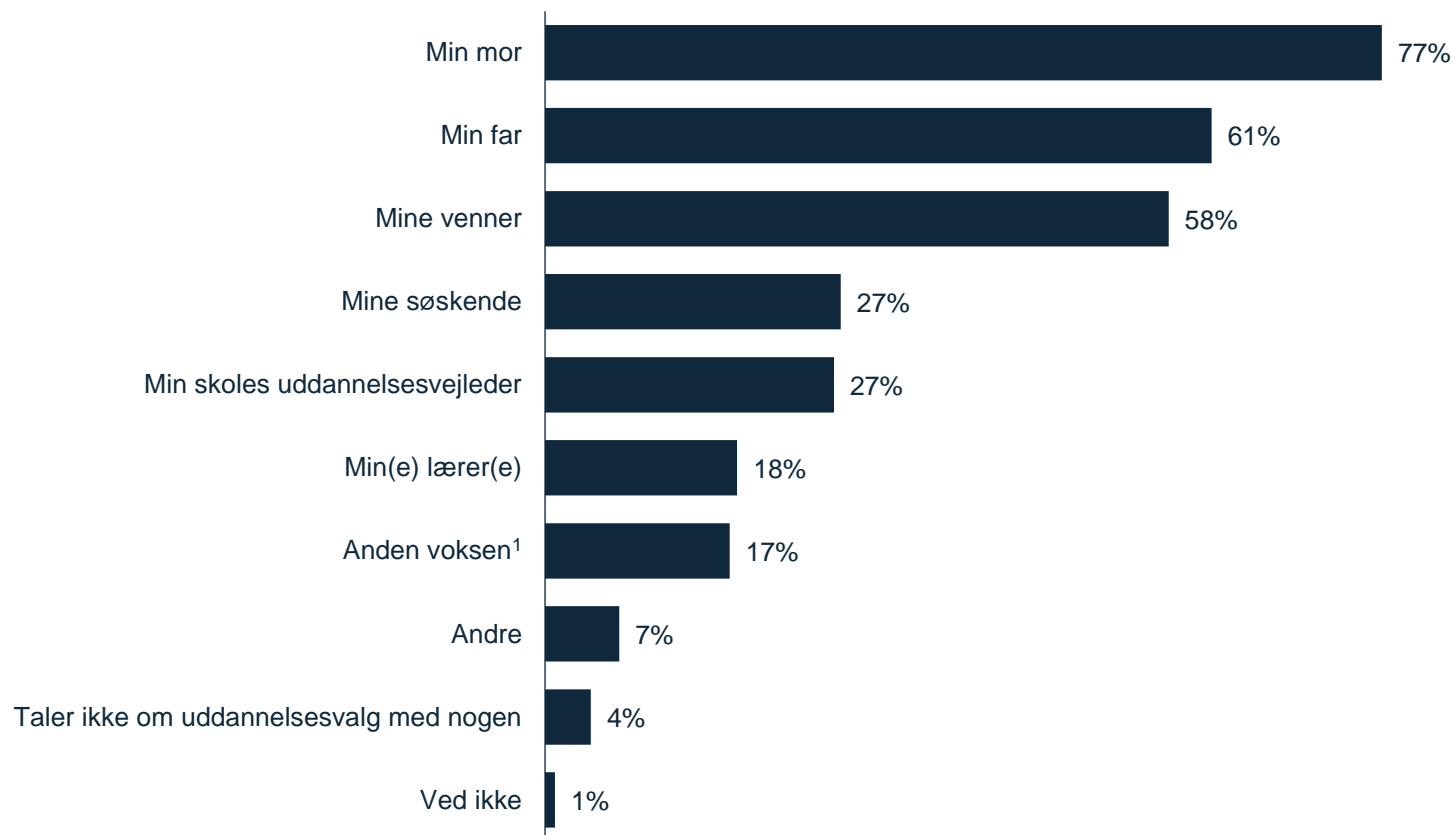
Overvejelser om uddannelsesvalg

Mor og far er de primære kilder til sparring om valg af uddannelse

Hvilke personer taler du typisk om valg af uddannelse med?

N=1.729

- For at afdække de unges egne overvejelser omkring uddannelse, er respondenterne blevet spurgt til, hvem de oftest taler om valg af uddannelse med.
- Fra figuren fremgår det, at forældre er de personer, som flest unge taler med om deres uddannelsesvalg. Flest unge taler med deres mor (77 pct.) mens lidt færre taler med deres far om valg af uddannelse (61 pct.).
- Den tredje mest populære at drøfte uddannelsesvalg med er personer fra de unges vennekreds (58 pct.).
- På en delt fjerdeplads kommer søskende samt skolens uddannelsesvejleder, som godt hver fjerde unge taler om valg af uddannelse med (27 pct.).
- Fire pct. af de unge taler ikke om uddannelsesvalg med nogen.

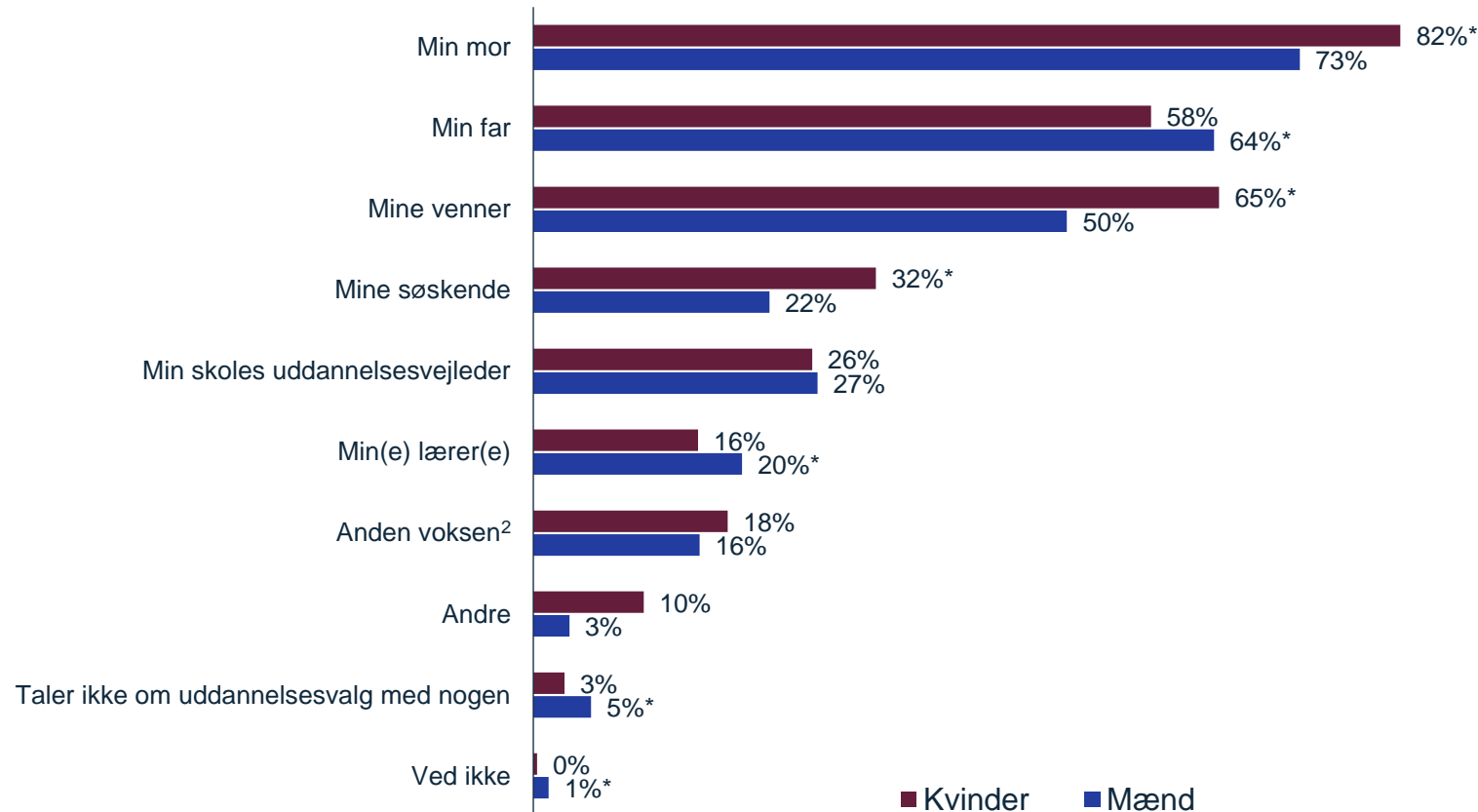
Noter: (1) Fuld svarkategori formulering: Anden voksen, som jeg har et nært forhold til, fx medforælder, bonusforælder eller lignende

Unge er mere tilbøjelige til at snakke med en forælder af samme køn, når de vælger uddannelse

Hvilke personer taler du typisk om valg af uddannelse med?(1)

N= Mænd: 883, Kvinder: 846

Noter: (1) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med (modsatte køn). Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. (2) Fuld svarkategori formulering: Anden voksen, som jeg har et nært forhold til, fx medforælder, bonusforælder eller lignende.

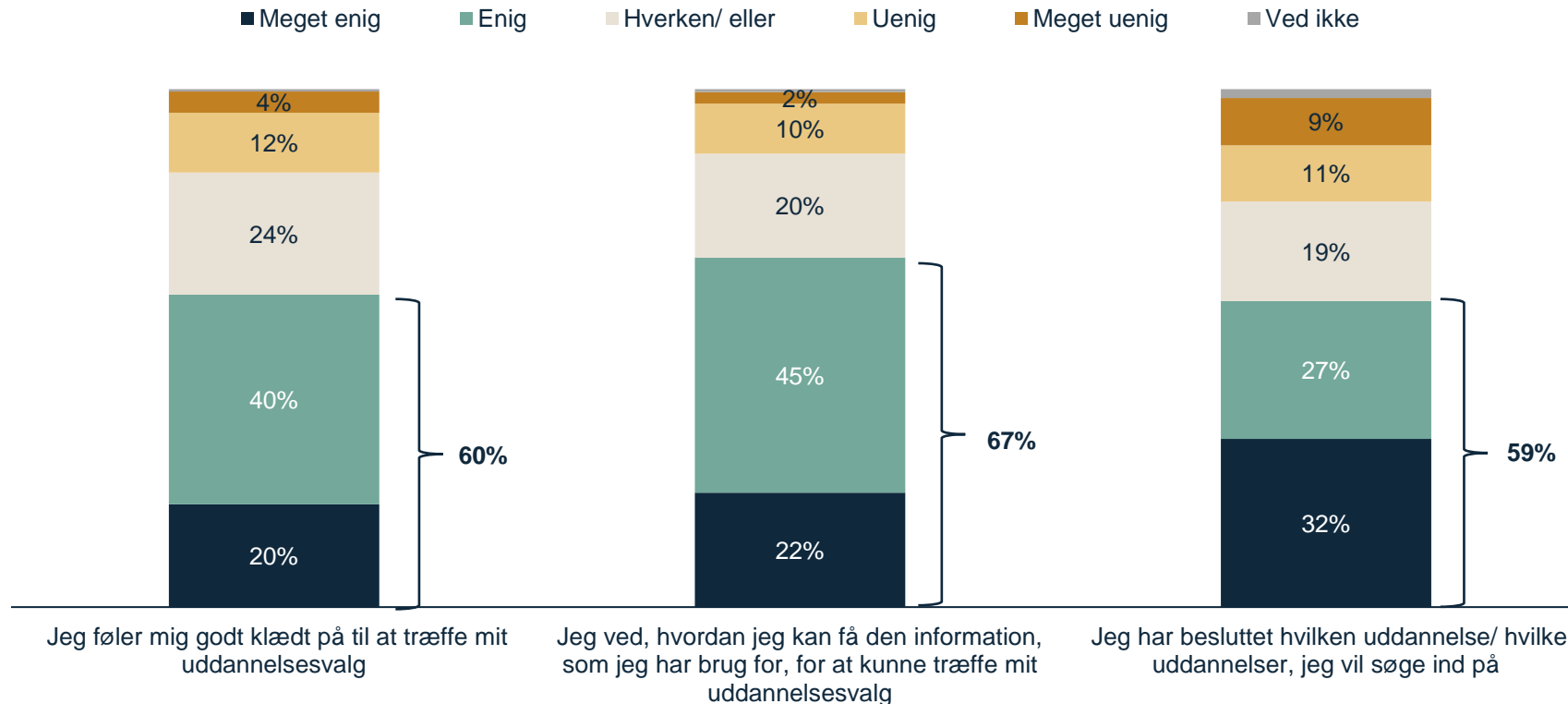
- Når man sammenligner de unges præferencer for sparringsperson, på tværs af køn, ses det at unge er mere tilbøjelige til at snakke uddannelsesvalg med en forælder af samme køn.
- Det ses her, at selvom mor er den primære sparringsperson, i forbindelse med valg af uddannelse for både unge mænd og kvinder, er der signifikant flere kvinder, der taler med deres mor om uddannelsesvalg sammenlignet med mænd (82 pct. vs. 73 pct.).
- Samtidig er der flere mænd, som taler om uddannelsesvalg med deres far sammenlignet med kvinder (64 pct. vs. 58 pct.).
- Derudover er kvinder mere tilbøjelige til at snakke om uddannelsesvalg med deres venner og søskende (hhv. 65 pct og 32 pct. vs. 50 og 22 pct.), mens mænd, i højere grad end kvinder, taler om uddannelsesvalg med en af deres lærere (20 pct vs. 16 pct.).

Seks ud af ti unge, som skal påbegynde en uddannelse inden for to år, føler sig godt klædt på til at træffe valget

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?(1)

N= 1.331

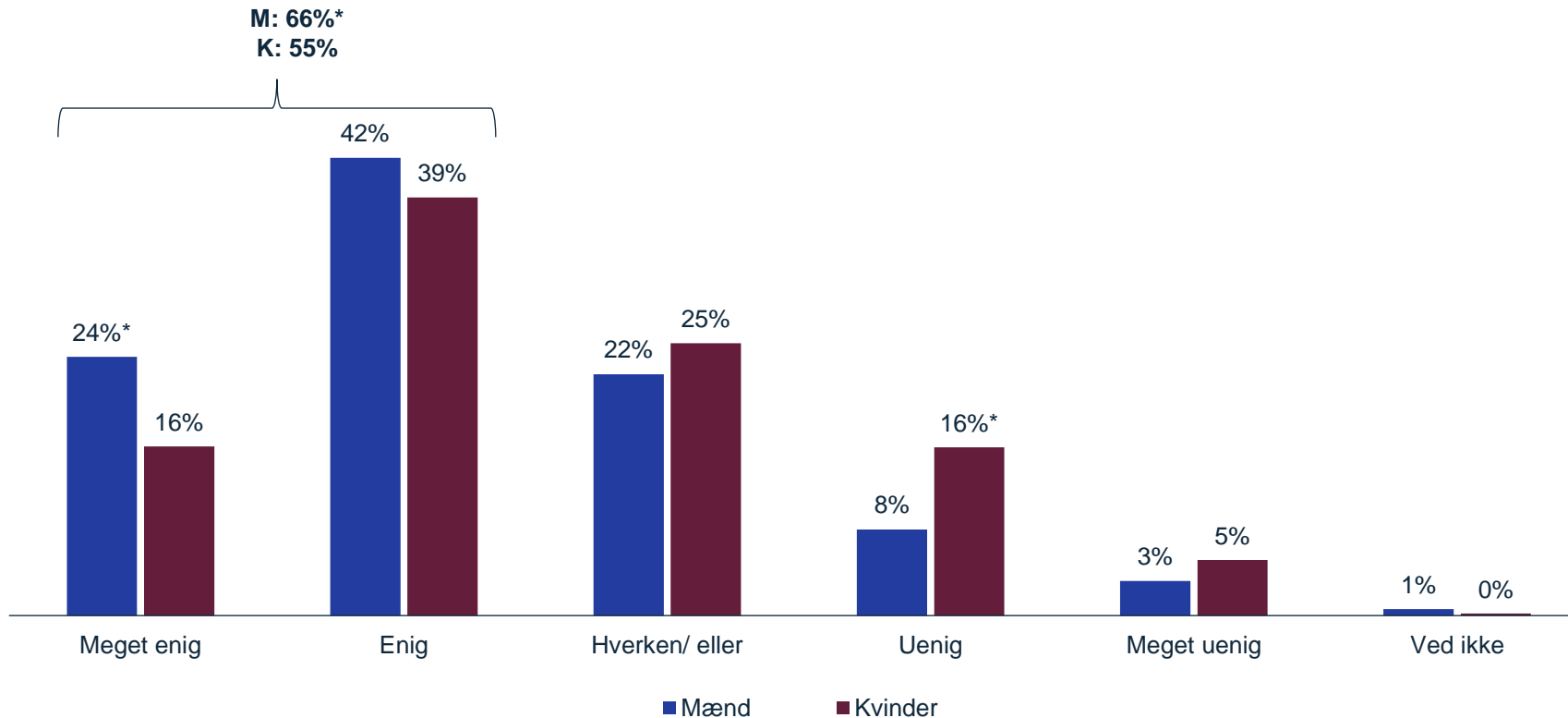
- Blandt de unge der forventer, at påbegynde en uddannelse indenfor to år, føler majoriteten sig godt klædt på til at træffe uddannelsesvalget.
- Det fremgår af figuren til venstre, som viser resultaterne for de 69 pct. af respondenterne, som har angivet, at de skal påbegynde en uddannelse indenfor de næste to år.
- Seks ud af ti af de unge som skal starte på en uddannelse indenfor de næste to år, føler sig således godt klædt på til at træffe deres uddannelsesvalg (60 pct.).
- Mere end hver tredje angiver, at de ved, hvor de kan få fat i den nødvendige information, for at kunne træffe et valg vedrørende næste uddannelse (69 pct.).
- Ca. seks ud af ti af dem, som skal starte på en uddannelse de næste to år, har allerede besluttet hvilke uddannelser de har tænkt sig at søge ind på (59 pct.).

Mænd føler sig bedre klædt på til at træffe et valg om uddannelse sammenlignet med kvinder

Jeg føler mig godt klædt på til at træffe mit uddannelsesvalg⁽¹⁾⁽²⁾

N= 1.331

- Mænd føler sig generelt bedre klædt på til at træffe et valg om uddannelse end kvinder.
- Dette fremgår fra figuren til venstre der viser, at flere mænd er *meget enig* eller *enig* i, at de føler sig godt klædt på til at træffe deres uddannelsesvalg sammenlignet med kvinder (66 pct. vs. 54 pct.).
- Samtidig angiver flere kvinder, at de er uenige i, at de er godt klædt på til at træffe et uddannelsesvalg sammenlignet med mænd (16 pct. vs. 8 pct.).
- Ovenstående resultater gælder for unge, der angiver, at de forventer at starte på en uddannelse indenfor to år.

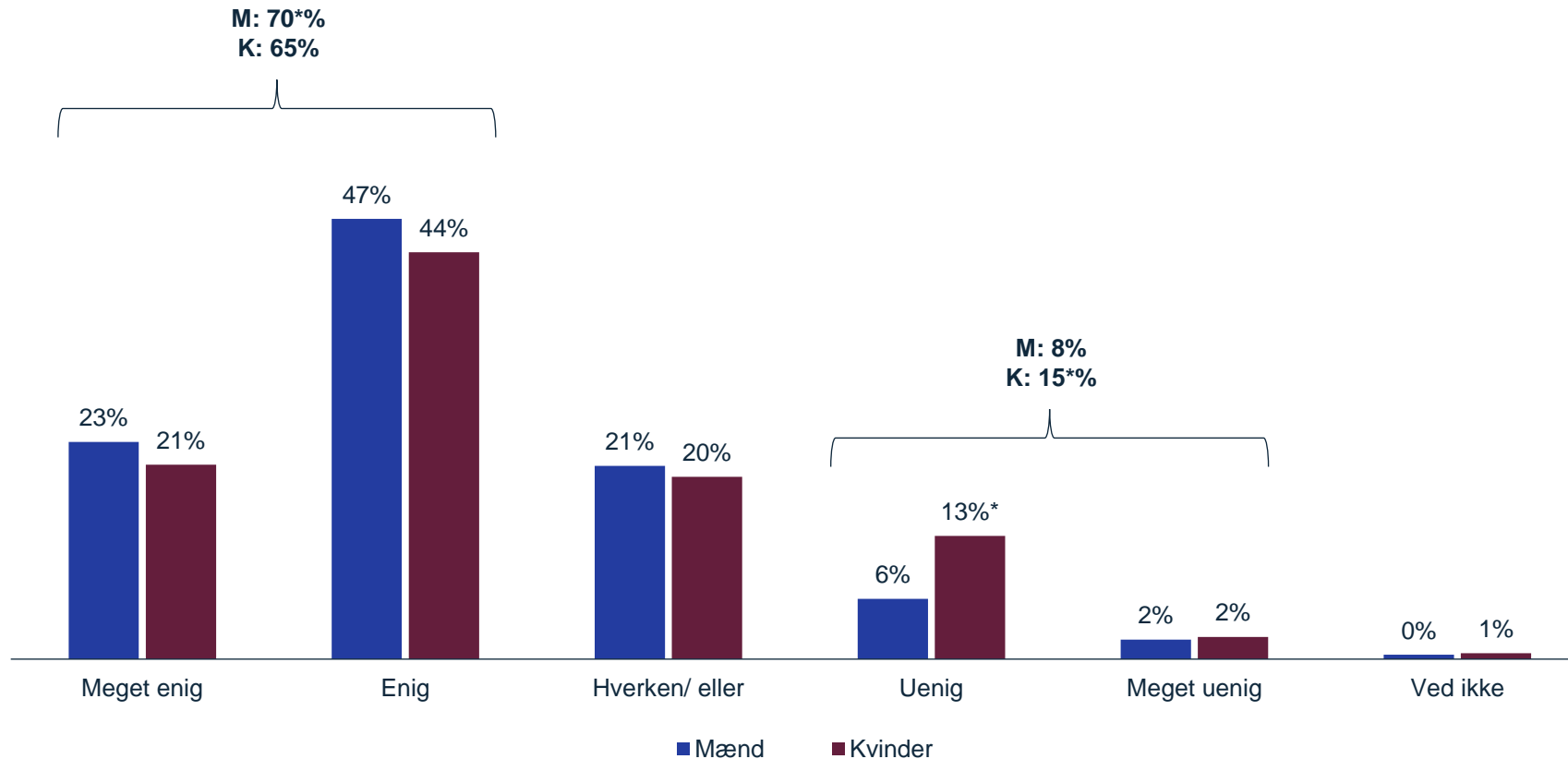
Noter: (1) Spørgsmålet er stillet til respondenter, der forventer at starte på uddannelse inden for to år. (2) * Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med (modsatte køn). Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Kvinder er også i højere grad end mænd i tvivl om, hvor de kan få information til at træffe deres uddannelsesvalg

Jeg ved, hvordan jeg kan få den information, som jeg har brug for, for at kunne træffe mit uddannelsesvalg ⁽¹⁾⁽²⁾

N= 1.331

- Følgende viser unges oplevelse af at kunne få den rigtige information til at træffe uddannelsesvalg på tværs af køn.
- Af figuren fremgår det, at signifikant flere mænd er meget enige eller enige i, at de hvordan de kan få den rette information til at træffe deres uddannelsesvalg (70pct. Vs. 65 pct.).
- Omvendt er signifikant flere kvinder Helt uenige eller uenige i, at de ved, hvor de kan få den nødvendige information til at træffe deres uddannelsesvalg (13 pct. vs. 6 pct.).
- Der er ikke signifikant forskel på andelen, som har besluttet sig for, hvilken uddannelse de vil søge ind på (ikke vist).

Noter: (1) Spørgsmålet er stillet til respondenter, der forventer at starte på uddannelse inden for to år. (2) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med (modsatte køn). Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Udbytte af uddannelsesvejledning

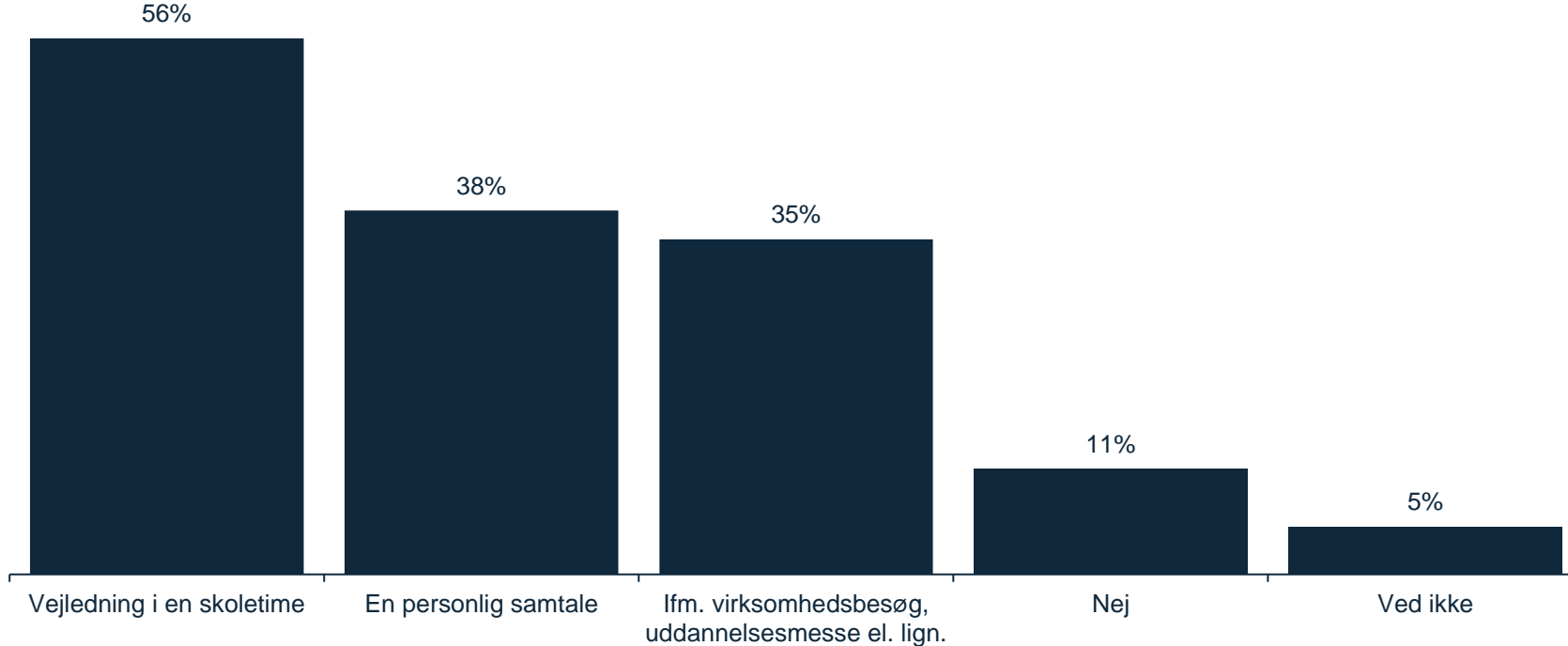
Udbytte af uddannelsesvejledning

Hver tiende svarer, at de ikke har modtaget nogen form for hjælp eller vejledning i forbindelse med deres uddannelsesvalg

Har du i folkeskolen modtaget nogen form for vejledning til at hjælpe dig med at træffe et valg om dit videre uddannelsesforløb?⁽¹⁾

N= 1.729

- Langt de fleste unge modtager uddannelsesvejledning i løbet af grundskolen.
- Dette fremgår af figuren til venstre, som viser, at ca. en tiendedel af de unge angiver, at de ikke har modtaget nogen form for vejledning (11 pct.).
- Yderligere analyse (ikke vist) viser, at det særligt er de ældre respondenter, der angiver, at de ikke har modtaget nogen form for uddannelsesvejledning i grundskolen ⁽²⁾.
- Vejledning i forbindelse med en skoletime er den mest udbredte vejledningsform i grundskolen (56 pct.), efterfulgt af en personlig samtale (38 pct.). 35 pct. af de unge har været på virksomhedsbesøg, uddannelsesmesse eller lignende.

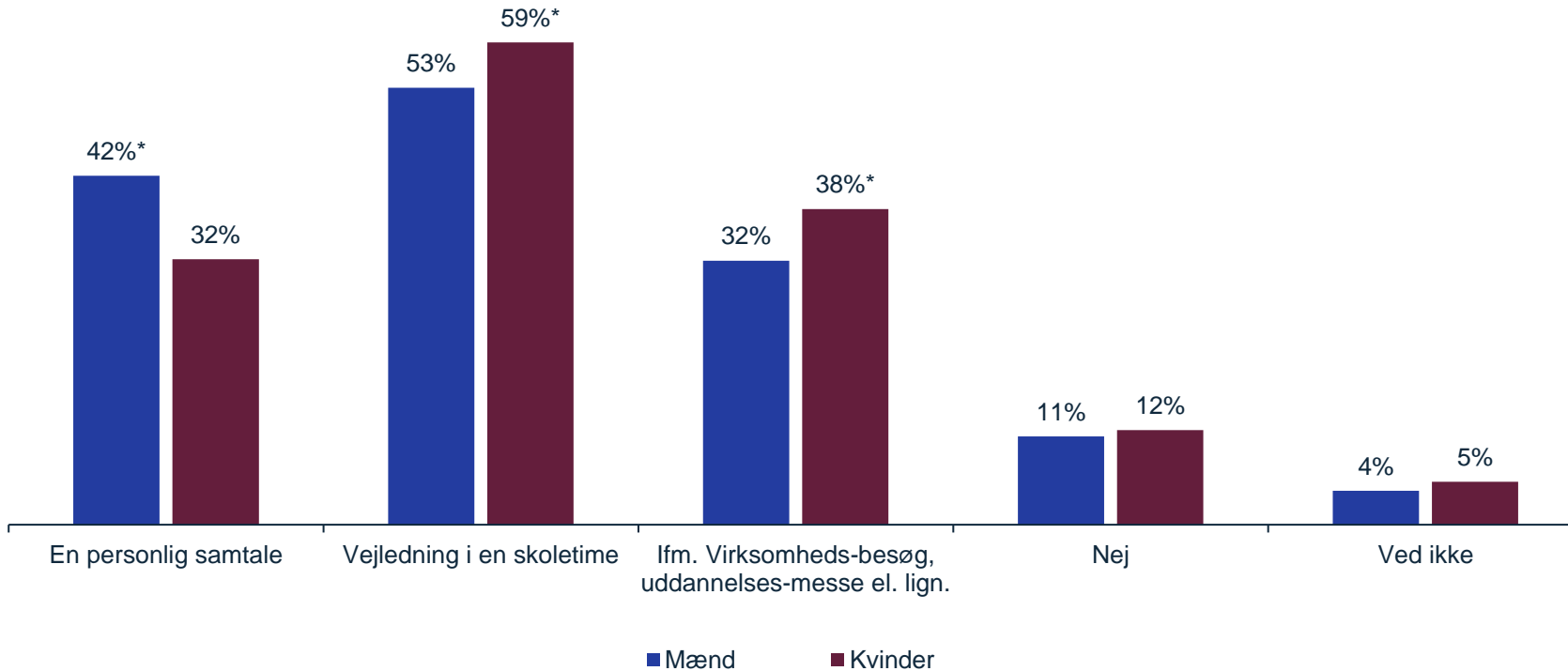
Noter: (1) Spørgsmålet er stillet til respondenter, der forventer at starte på uddannelse inden for to år (2) Videre analyse viser, at det særligt er den ældre del af målgruppen (+18 år) som svarer dette (ikke vist). For ældre respondenter kan der være en større andel, der har svært ved at huske om de har modtaget vejledning, hvilket muligvis kan forklare, at en større andel svarer "Nej".

Mænd modtager oftere en personlig samtale, når de får uddannelsesvejledning, sammenlignet med kvinder

Har du i folkeskolen modtaget nogen form for vejledning til at hjælpe dig med at træffe et valg om dit videre uddannelsesforløb? ⁽¹⁾⁽²⁾

N= 1.729

- Undersøges vejledningsspørgsmålet, på tværs af køn, fremgår det, at markant flere mænd end kvinder har modtaget vejledning i form af en personlig samtale (42 pct. vs. 32 pct.)
- Omvendt angiver flere kvinder end mænd, at de har modtaget vejledning i forbindelse med en skoletime (59 pct. vs. 53 pct.) eller i forbindelse med et virksomhedsbesøg, uddannelsesmesse eller lignende (38 pct. vs. 32 pct.).

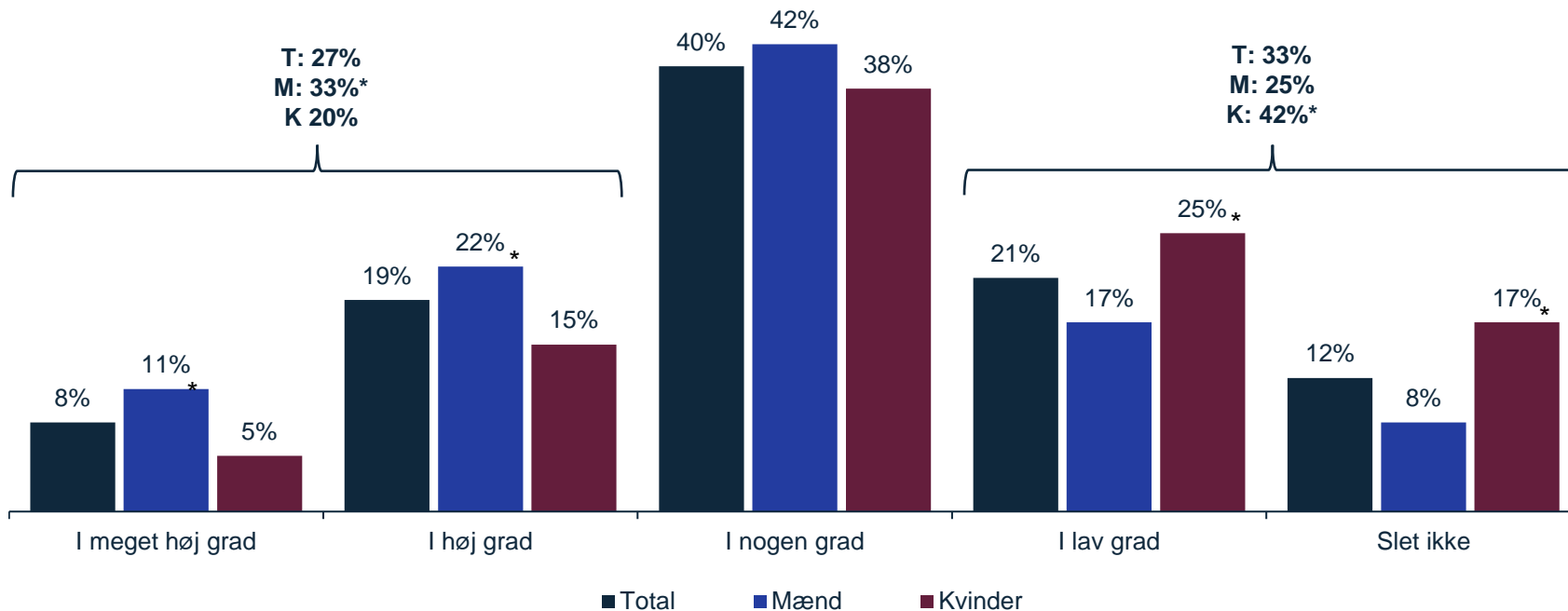
Noter: (1) Spørgsmålet er stillet til respondenter, der forventer at starte på uddannelse inden for to år. (2) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med. Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Mere end hver fjerde oplever, at uddannelsesvejledning har haft høj betydning for efterfølgende uddannelsesvalg

I hvilken grad har uddannelsesvejledningen, du har modtaget i grundskolen, haft betydning for dit efterfølgende valg af uddannelse?⁽¹⁾⁽²⁾

N= 1.729

- Figuren til venstre undersøger de unges udbytte af den uddannelsesvejledning, de modtog i grundskolen.
- Lidt over hver fjerde ung mener, *i meget høj grad* eller *i høj grad*, at vejledning havde en betydning for deres efterfølgende uddannelsesvalg (27 pct.).
- Omvendt mener hver tredje ung, at uddannelsesvejledningen har haft en lav betydning for deres videre uddannelsesforløb (33 pct.).
- Signifikant flere mænd angiver, at uddannelsesvejledningen *i høj grad* eller *i meget høj grad* har haft betydning for deres efterfølgende valg af uddannelse sammenlignet med kvinder (33 pct. vs. 20 pct.).
- Omvendt angiver signifikant flere kvinder, at uddannelsesvejledningen *i lav grad* eller *slet ikke* havde betydning for deres efterfølgende valg af uddannelse sammenlignet med mænd (42 pct. vs. 25 pct.).

Noter: (1) Spørgsmålet er kun stillet til unge, der har svaret, at de har modtaget en form for uddannelsesvejledning (2) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med (modsat køn). Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

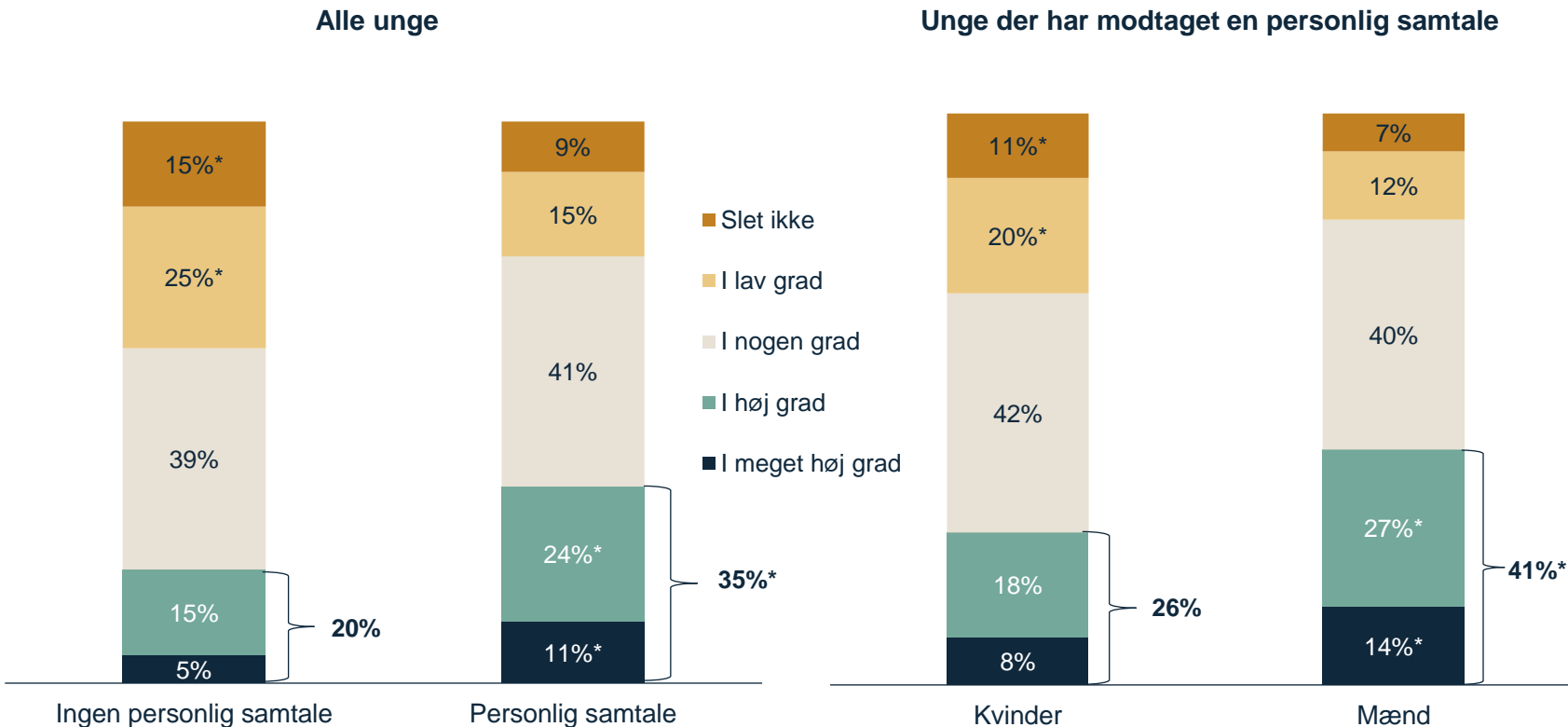
Blandt unge, der har modtaget en personlig samtale, oplever flere mænd sammenlignet med kvinder et udbytte af samtalen

I hvilken grad har uddannelsesvejledningen, du har modtaget i grundskolen, haft betydning for dit efterfølgende valg af uddannelse?⁽¹⁾

N= 1.729

N= 626

- Følgende undersøger betydningen af den personlige samtale i uddannelsesvejledningen.
- Figuren længst til venstre viser, at unge, der har modtaget uddannelsesvejledning i form af en personlig samtale, i højere grad har haft udbytte af vejledningen sammenlignet med unge, der ikke har modtaget personlig vejledning (35 pct. vs. 20 pct.).
- Undersøges udbyttet blandt de unge, der har haft en personlig samtale på tværs af køn, fremgår det, at den personlige samtale har større betydning for mænds efterfølgende valg af uddannelse sammenlignet med kvinder. Dette fremgår af figuren til højre. Signifikant flere mænd, som har fået personlig vejledning, oplever *i høj* eller *i meget høj grad*, at vejledningen har haft betydning for deres efterfølgende valg af uddannelse sammenlignet med kvinder (41 pct. vs. 26 pct.).
- Omvendt angiver flere kvinder end mænd, at den personlige samtale *i lav grad* eller *slet ikke* har haft betydning for deres uddannelsesvalg.

Noter: (1) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med. Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

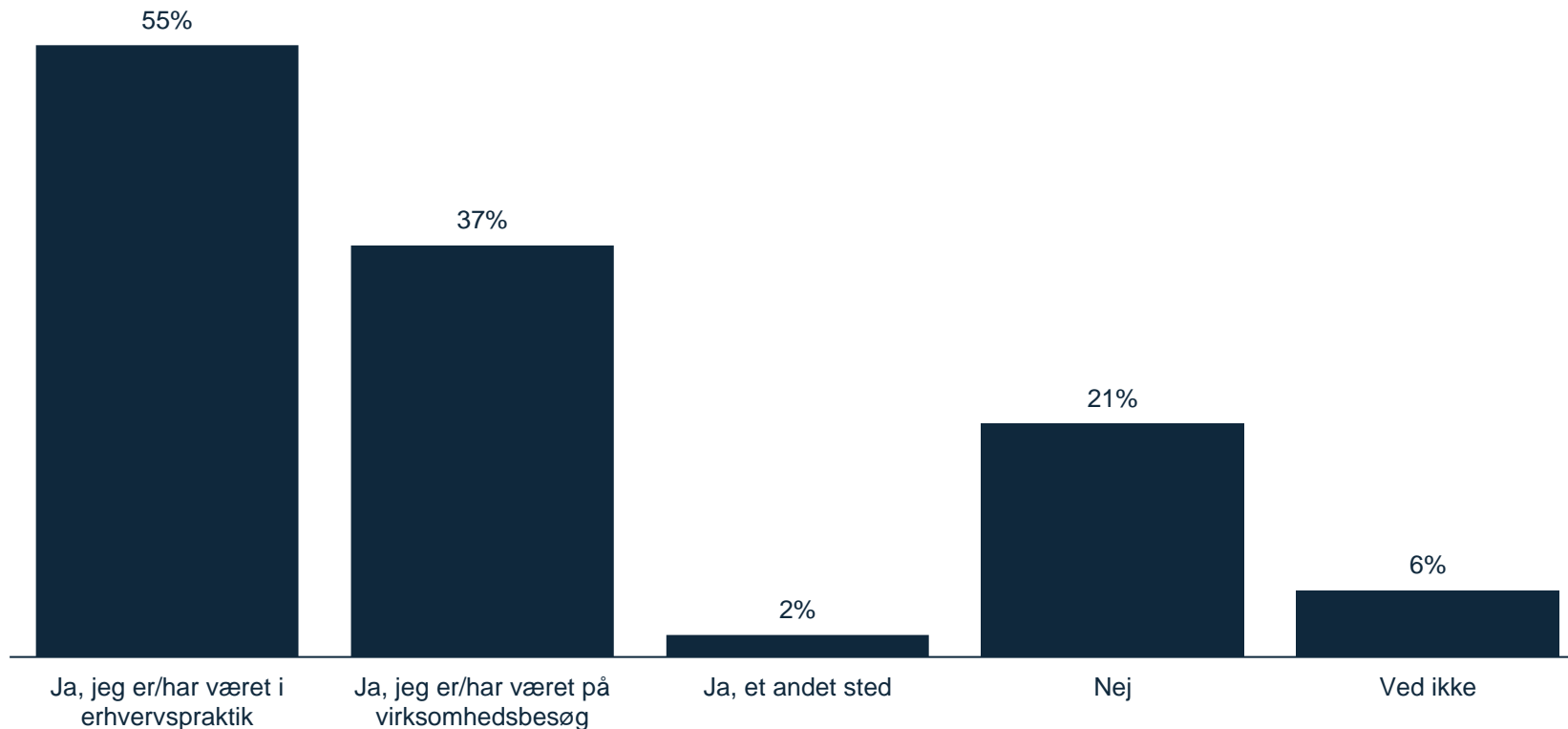
Udbytte af aktiviteter målrettet arbejdsmarkedet

Mere end hver anden af de unge har været i erhvervspraktik

Har du i løbet af grundskolen (8. - 10. klasse) deltaget i en eller flere aktiviteter rettet mod arbejdsmarkedet?

N= 1.729

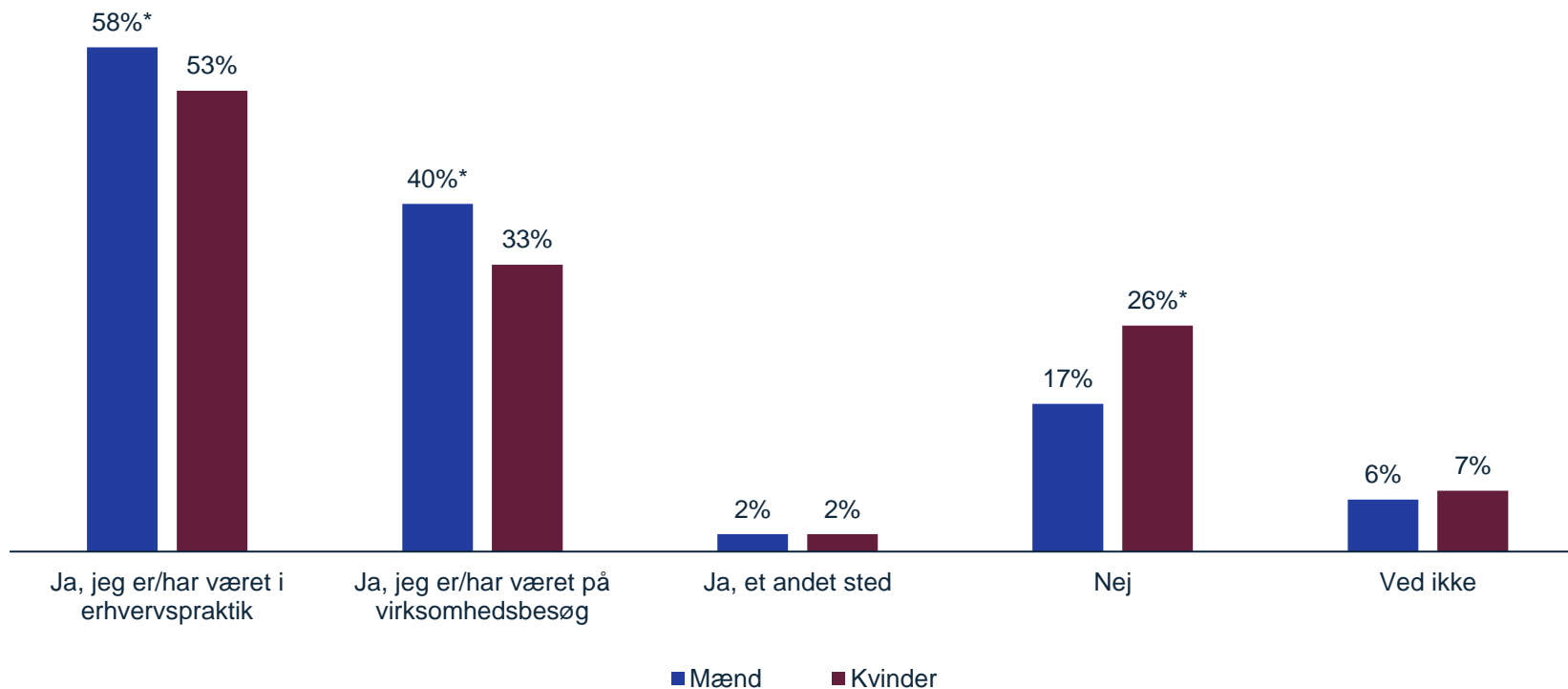
- Dette delafsnit omhandler de unges udbytte af aktiviteter målrettet arbejdsmarkedet.
- Fra figuren fremgår det, at majoriteten af de unge har deltaget i en form for aktivitet rettet mod arbejdsmarkedet på et tidspunkt i løbet af deres grundskoleforløb.
- Mere end halvdelen af de unge er eller har været i erhvervspraktik (55 pct.), mens lidt over hver tredje er eller har været på virksomhedsbesøg (37 pct.).
- 21 pct. af de unge angiver, at de ikke har deltaget nogen af de nævnte aktiviteter i løbet af grundskolen, mens 6 pct. svarer *ved ikke* til spørgsmålet.

Unge mænd har i højere grad deltaget i aktiviteter rettet mod arbejdsmarkedet i grundskolen sammenlignet med kvinder

Har du i løbet af grundskolen (8. - 10. klasse) deltaget i en eller flere aktiviteter rettet mod arbejdsmarkedet?

N= 1.729

- Følgende viser forskellen på mænd og kvinder med hensyn til deltagelse i aktiviteter rettet mod arbejdsmarkedet
- Signifikant flere kvinder sammenlignet med mænd angiver, at de *ikke* har deltaget i erhvervsrettede aktiviteter i løbet af grundskolen (26 pct. vs. 17 pct.).
- Omvendt er der signifikant flere mænd end kvinder, der angiver, at de er eller har været i erhvervspraktik (58 pct. vs. 53 pct.).
- Der er ligeledes signifikant flere mænd end kvinder, der har deltaget i virksomhedsbesøg (40 pct. vs. 33 pct.).

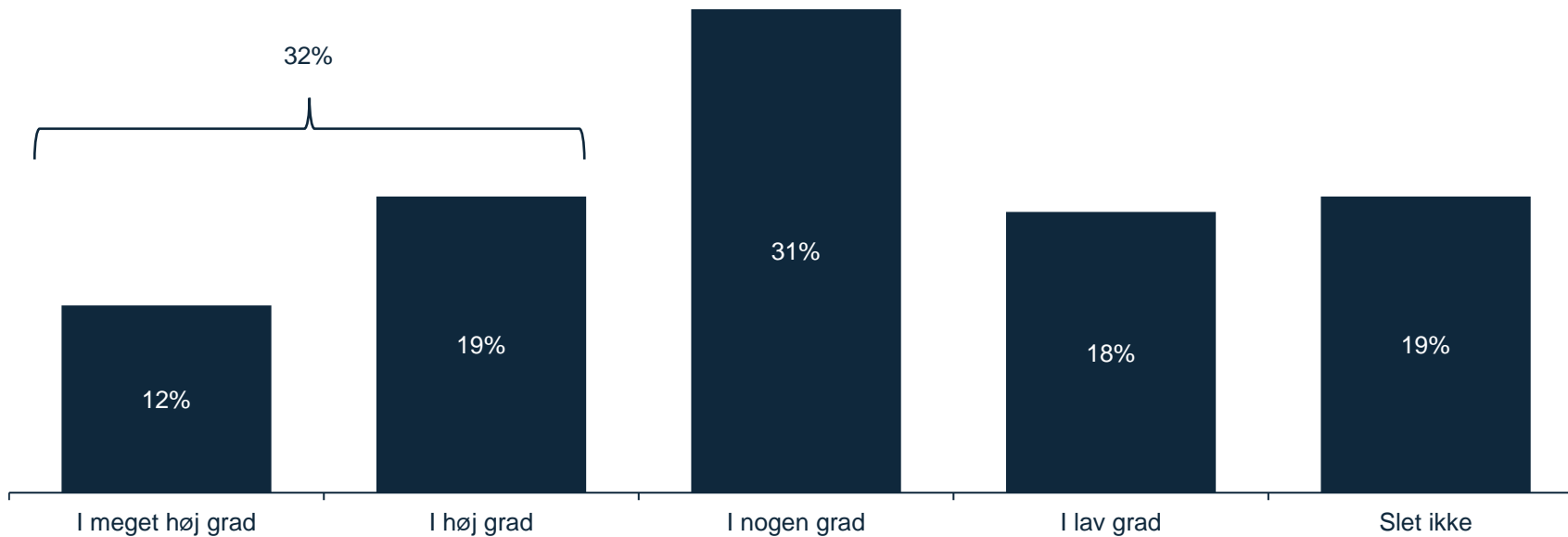
Noter: *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med. Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Hver tredje af de unge, som har været i erhvervspraktik, mener, at det har haft betydning for deres senere valg af uddannelse

I hvilken grad har din erhvervspraktik i grundskolen haft betydning for dit senere valg af uddannelse?⁽¹⁾

N= 955

- Figuren til venstre undersøger betydningen af erhvervspraktik i grundskolen for de unges senere valg af uddannelse.
- Fra figuren fremgår det, at hver tredje af de unge, som har deltaget i erhvervspraktik, *i høj* eller *meget høj grad* mener, at praktikken har haft betydning for deres senere valg af uddannelse (32 pct.).
- Omvendt mener knap fire ud af ti, at erhvervspraktikken kun *i lav grad* eller *slet ikke* har haft betydning for deres senere valg af uddannelse.

Noter (1): Spørgsmål er kun stillet til respondenter, der har svaret, at de har været i erhvervspraktik.

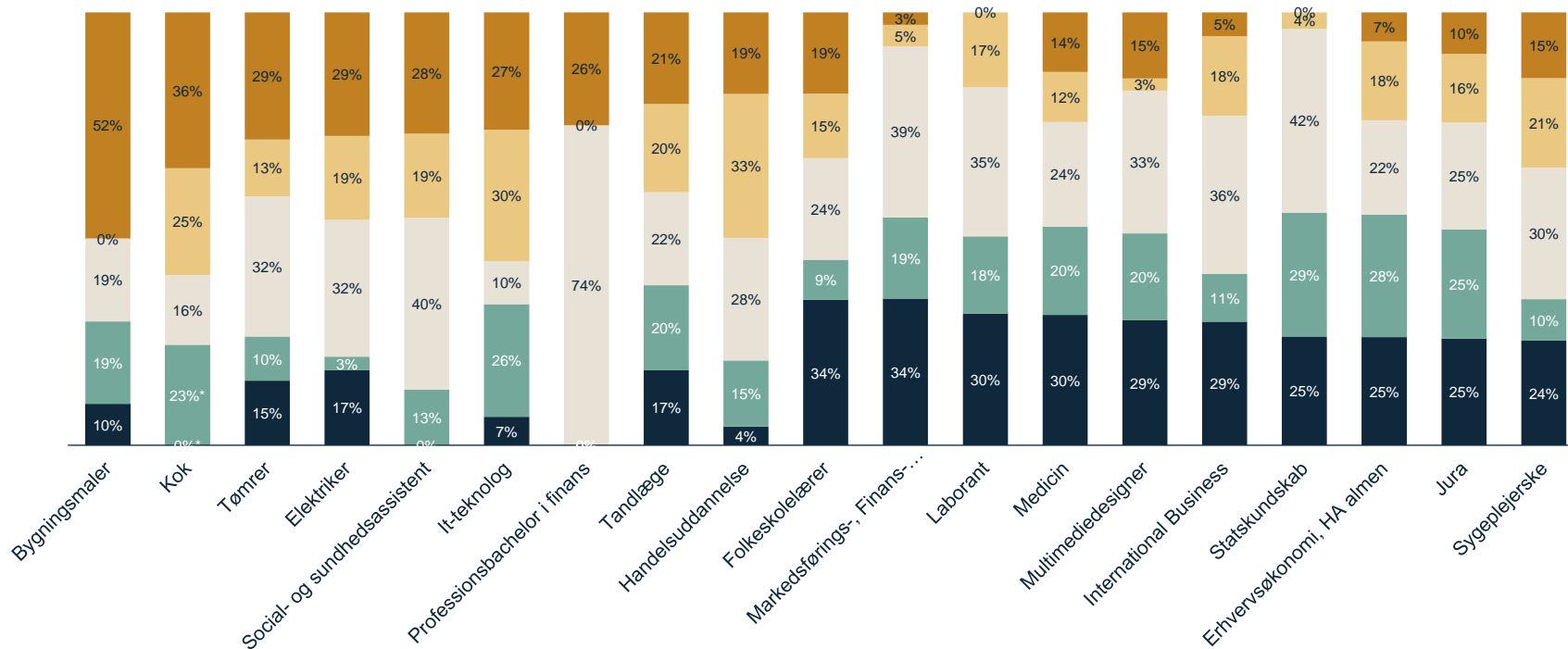
Inden for uddannelsesprioriteter er der forskel i, hvor meget erhvervspraktikken har betydet for de unges uddannelsesvalg

I hvilken grad har din erhvervspraktik i grundskolen haft betydning for dit senere valg af uddannelse?(1)

N= 955

■ I meget høj grad ■ I høj grad ■ I nogen grad ■ I lav grad ■ Slet ikke

- Til venstre ses en illustration af, hvilken betydning erhvervspraktik har for de uddannelsesprioritet. Til venstre vises blot førsteprioriteter samt de uddannelser, hvor de unge har fået allermest eller mindst ud af deres erhvervspraktik.
- Heraf fremgår det, at de unge, som prioriterer erhvervsuddannelser såsom bygningsmaler og kok, generelt har fået meget ud af deres erhvervspraktik. Henholdsvis 52 pct. af de unge, som prioriterer bygningsmaler, og 36 pct. af de unge, der prioriterer kok, angiver, at erhvervspraktikken *i meget høj grad* har haft betydning for deres uddannelsesvalg.
- Modsat er der 34 pct. af de unge, som prioriterer folkeskolelærer samt markedsførings-, finans- og serviceøkonom, der svarer, at erhvervspraktikken *slet ikke* har haft betydning for deres uddannelsesvalg.

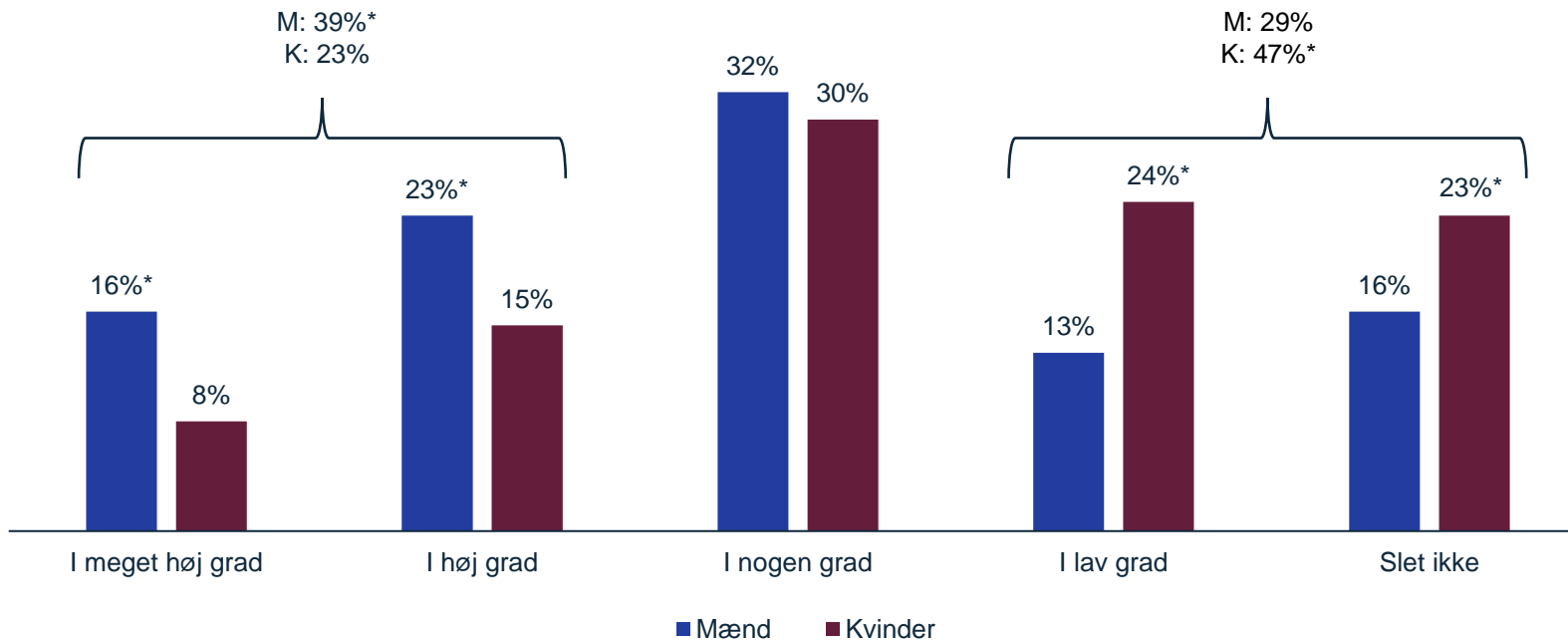
Noter (1): Spørgsmål er kun stillet til respondenter, der har svaret, at de har været i erhvervspraktik.

Erhvervspraktik har i højere grad haft en betydning for mænds uddannelsesvalg

I hvilken grad har din erhvervspraktik i grundskolen haft betydning for dit senere valg af uddannelse?⁽¹⁾⁽²⁾

N= 955

- Figuren til venstre viser det oplevede udbytte af erhvervspraktik fordelt på køn.
- Fra figuren fremgår det, at mænd oplever større udbytte af erhvervspraktik end kvinder. Mænd er således mere tilbøjelige til at svare, at den erhvervspraktik, de har modtaget i grundskolen, i høj eller i meget høj grad har haft betydning for deres valg af uddannelse senere i livet (39 pct. vs. 23 pct.).
- Omvendt svarer kvinder oftere, at erhvervspraktikken i lav grad eller slet ikke har haft betydning for deres senere uddannelsesvalg sammenlignet med mænd (47 pct. vs. 29 pct.).

Noter (1): Spørgsmålet er kun stillet til respondenter, der har svaret, at de har været i erhvervspraktik. (2) *Angiver, at andelen for den pågældende kategori er signifikant større end andelen for den tilsvarende kategori, i gruppen der sammenlignes med (modsat køn). Forskellen er signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau.

Metode

Epinion

Rapportens resultater bygger på en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt et repræsentativt udsnit af unge i aldersgruppen 15-22 år

Dataindsamling, databehandling og repræsentativitet

Rapportens resultater bygger på 1.729 spørgeskemabesvarelser fra unge i alderen 15-22 år. 1.521 af besvarelserne er indsamlet via Epinions web panel, mens de resterende 208 spørgeskemabesvarelser er indsamlet gennem rekruttering af 9.klasses elever på danske folkeskoler.

Interviewene er indsamlet i perioden fra den 11. april til den 18. maj 2022. Dataindsamlingen er foretaget efter en sekventiel indsamlingsstrategi, hvor der indledningsvis er indsamlet 800 interview i en national repræsentativ stikprøve. Derefter er dataindsamlingen blevet boostet, for at sikre minimum 1.500 besvarelser, da målgruppen kan være svær at rekruttere. Dataindsamlingen er blevet suppleret med rekruttering af danske folkeskoleelever, med henblik på at sikre repræsentativitet i uddannelseslængde på tværs af aldersgrupperne.

Data er kvalitetssikret af Epinion. Personer, der gennemfører urealistisk hurtigt (*speeders*) og personer, der blot svarer i én kategori (*flatliners*), er frasorteret. Desuden er det ikke muligt for en respondent at besvare spørgeskemaet mere end én gang.

Ved dataindsamlingens afslutning er der foretaget en poststratificering af data, som sikrer, at data er repræsentativt på køn og alder – både indenfor – og på tværs af regionerne. Data er vejret efter de nyeste populationsfordelinger for den danske befolkning fra Danmarks Statistik, og stikprøven kan derfor betragtes som repræsentativ for danskere mellem 15 og 22 år på parametrene køn, alder og region.

For at undersøge, hvad der påvirker unges uddannelsesvalg, har vi valgt en surveyeksperimentiel tilgang – **conjointeksperimentet**

Formål

- Formålet med conjointeksperimentet er at isolere effekten af kønsbalancen på uddannelsen for at se, hvordan denne påvirker de unges uddannelsesvalg.
- Uddannelsesvalg kan i virkeligheden afhænge af mange karakteristika ved uddannelsen, og de hænger formentlig sammen i mønstre, der kan være umulige at nedbryde med observationel data.
- Den formodet multidimensionalitet ved uddannelsesvalg og risikoen for maskerede sammenhænge gør conjointeksperimentet ideelt til at undersøge netop denne problemstilling.

Baggrund

- Som design har conjointeksperimentet rødder tilbage til den tidlige marketingslitteratur, og konceptet kan spores tilbage til starten af 1960'erne.
- Allerede tidligt i litteraturen er det blevet foreslået, at conjointeksperimentet med fordel kunne appliceres på andre problemstillinger uden for marketingsforskning og markedsanalyser.
- Inden for adfærdsforskningen er metoden blevet populær i forhold til at imitere valgsituationer, hvor valgmulighederne i virkeligheden kan variere på to eller flere karakteristika samtidig.

Design

- Fordelen ved conjointeksperimentet er, at designet gør det muligt at identificere den kausale effekt af individuelle karakteristika på samme tid.
- Det er gjort ved at sætte de unge overfor fem valgsituationer mellem to fiktive uddannelsesprofiler. Uddannelserne er beskrevet ud fra otte attributter – herunder kønsfordelingen. For hver valgsituation randomiseres beskrivelserne af uddannelserne.
- Når et tilstrækkeligt antal unge stilles over for et tilstrækkeligt antal valgsituationer, har vi mulighed for at estimere, hvordan de enkelte karakteristika påvirker de unges valg mellem de to uddannelsesprofiler.

Resultater

- Fordi beskrivelserne af uddannelsesprofilerne varierer tilfældigt, er det muligt at estimere den kausale effekt af kønsbalancen på de unges uddannelsesvalg.
- Hvis eleverne ikke tillægger kønsbalancen nogen betydning, ville vi på forhånd forvente, at hvert niveau af kønsbalance har en forudsagt sandsynlighed på 0.5 (=50 pct.).
- Dette implicerer, at en sandsynlighed over 50 pct. betyder, at et givent niveau af kønsbalance foretrækkes, hvorimod en sandsynlighed under 50% indikerer, at uddannelser med et givent niveau af kønsbalance generelt fravælges.

Vi har udvalgt karakteristika, der afdækker de væsentligste dimensioner ved et uddannelsesvalg, og formuleret labels, som søger at være realistiske i deres niveau

Sammensætningen af karakteristika varierer simpelt tilfældigt

Hver uddannelsesprofil sammensættes af tilfældige karakteristika fra listen til højre. Det vil altså sige, at der er den samme sandsynlighed for, at en sygeplejerskeuddannelse bliver fremstillet med kønsfordelingen "19 % kvinder og 81 % mænd" som, at uddannelsen fremstilles med kønsfordelingen "79 % kvinder og 21 % mænd". Fordelen ved at gøre det er, at vi tilfældigt kan tildele kønsfordeling på uddannelserne – og undersøge betydningen af det – selvom denne i virkeligheden varierer meget systematisk med uddannelserne.

Respondenterne skal vælge mellem uddannelser, de er interesseret i

For at gøre uddannelsesvalget konkret for hver respondent, får vi hver respondent til at angive fem uddannelser (i prioriteret rækkefølge), som de kunne være interesseret i at starte på. Herefter bruger vi denne information som input i deres efterfølgende valg mellem uddannelser. Det vil sige, at hvis der er en respondent, som vælger medicin som sin førsteprioritet og sygeplejerske som sin anden prioritet, vil disse to uddannelser erstatte henholdsvis "Første prioritet" og "Anden prioritet" labelen på 'Uddannelse'-variablen for den pågældende respondent. For en anden respondent, der prioriterer henholdsvis først statskundskab og dernæst økonomi, vil der i stedet stå "statskundskab" på "Første prioritet"-pladsen og "økonomi" på "Anden prioritet"-pladsen. Den underliggende variabel for begge respondenter vil være prioriteringen. Vi ved altså, at der er tale om et valg mellem førsteprioriteter, når henholdsvis førstnævnte respondent får vist "medicin", og sidstnævnte respondent får vist "statskundskab".

En afvejning mellem realisme og udsagnskraft

En indvending mod eksperimentet kunne være, at det ikke er et realistisk valg, hvis sygeplejerskeuddannelse bliver fremstillet med en kønsfordeling på "19 % kvinder og 81 % mænd". Her er det vigtigt at skelne mellem "umulige" og "usandsynlige" uddannelsesprofiler. Det er således ikke *umuligt*, at kønsfordelingen skulle se sådan ud i fremtiden, eller at den har gjort det historisk set. Det er til gengæld afgørende for, at vi kan estimere betydningen af kønsfordelingen, at vi kan variere på denne uden restriktioner for, hvilken konkret uddannelse der er tale om. Derfor er *usandsynlige* uddannelsesprofiler acceptable.

Uddannelse	Første prioritet
	Anden prioritet
	Tredje prioritet
	Fjerde prioritet
	Femte prioritet
Uddannelsessted	Lille uddannelsesby (f.eks. Thisted, Holbæk eller Haderslev)
	Mellemstor uddannelsesby (f.eks. Slagelse, Herning eller Esbjerg)
	Stor uddannelsesby (f.eks. København, Aarhus, eller Odense)
Månedsløn ved den typiske arbejdstid	21.480 kr. inkl. pension
	28.680 kr. inkl. pension
	35.160 kr. inkl. pension
	43.320 kr. inkl. pension
	55.140 kr. inkl. pension
Arbejdsløshed blandt nyuddannede	1,2 % ledige
	3,1 % ledige
	7,5 % ledige
	12,3 % ledige
	18,9 % ledige
Typisk arbejdstid som nyuddannet	25 timer om ugen
	32 timer om ugen
	37 timer om ugen
	42 timer om ugen
	51 timer om ugen
Erhvervsophold (praktik)	0 % af uddannelsen
	10 % af uddannelsen
	20 % af uddannelsen
	40 % af uddannelsen
	50 % af uddannelsen
Kønsfordeling	19 % kvinder og 81 % mænd
	34 % kvinder og 66 % mænd
	51 % kvinder og 49 % mænd
	65 % kvinder og 35 % mænd
	79 % kvinder og 21 % mænd
Studerende, som mener, at der er et godt studiemiljø på uddannelsen	31 % af studerende
	49 % af studerende
	65 % af studerende
	73 % af studerende
	97 % af studerende

Gennem rapporten benyttes en række **Topic Models** til at kvantificere de mange tekstbesvarelser, som de unge har kunne skrive i løbet af undersøgelsen

Datarens

Indledningsvis renses tekstdata via en automatiseret datarens, hvor de mest almindelige danske ord fjernes (f.eks. af, der, det, så), og de resterende ord stemmes via en algoritme trænet på Dansk Sprognævns "Fuldformsliste", dvs. alle ord forkortes til ordets ordbogsform.

Modelsøgning

Vi fortager dernæst en modelsøgning, hvor den optimale model og antal af temaer identificeres. Modelsøgningen indeholder en omfattende evaluering baseret på sammenligning af en række kvantitative performance-parametre og en kvalitativ vurdering af temaernes mening.

Ord-matrix

1	0	1
0	1	0

Via det statistiske program Python opdeles alle de åbne tekstbesvarelser i en såkaldt document-feature-matrix, der indeholder alle ord i besvarelserne, og hvilke ord der associeres med dem, samt hvor ofte ord-associationerne forekommer i tekstbesvarelserne

Tematisering

Outputtet af Topic Models vil i første omgang være en række ordklynger, som gøres til genstand for en grundig gennemlæsning. Der foretages herefter en kvalitativ vurdering af, hvordan de enkelte ordklynger bedst navngives – dvs. kategoriseres som et specifikt tema – baseret på eksempler fra rådata.

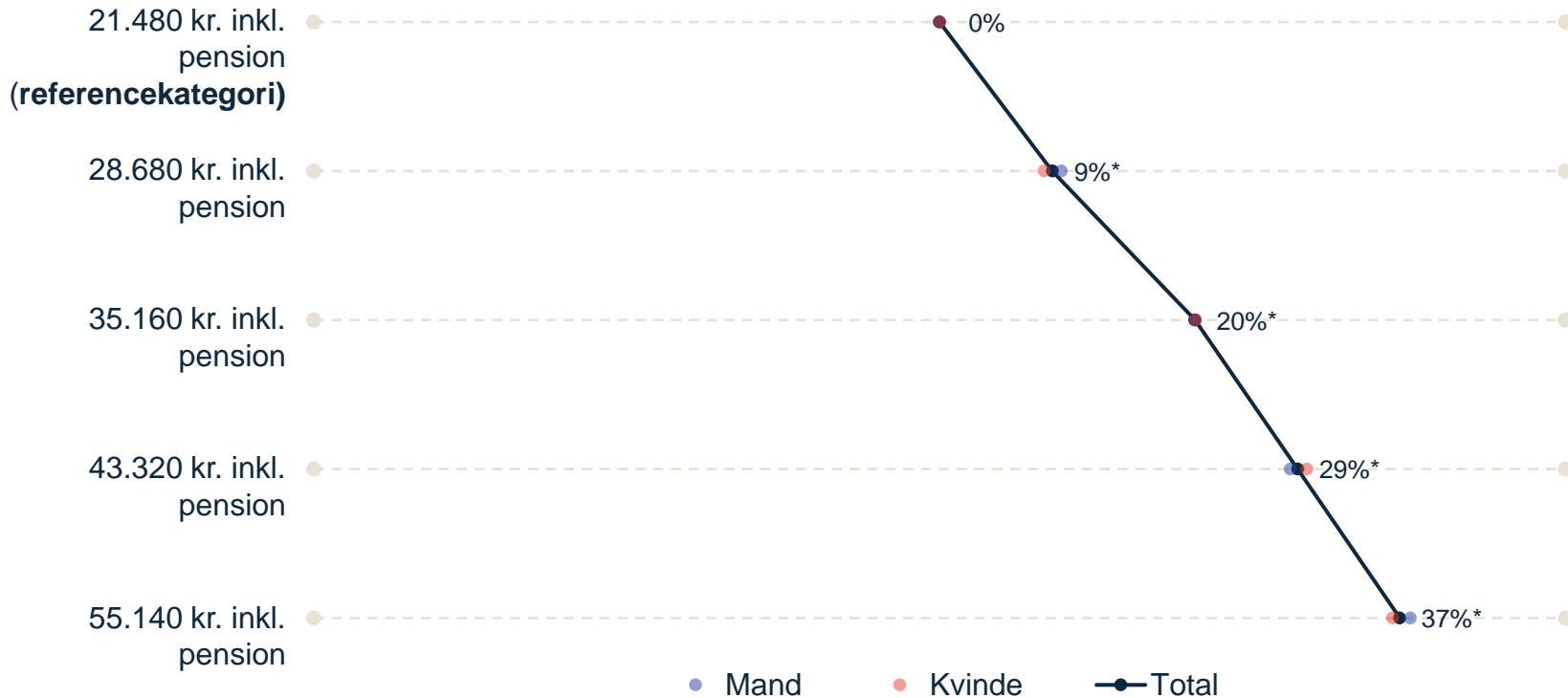
Bilag

En højere månedsløn som nyuddannet er associeret med en højere sandsynlighed for at vælge uddannelsesprofilen

Effekten af månedsløn kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

- I følgende udfoldes resultaterne fra conjointeksperimentet.
- Til venstre ses effekten af højere løn ift. referencekategorien på sandsynligheden for at vælge uddannelsen. Den sorte prik viser estimatet for alle respondenter, mens den blå og røde prik viser estimatet for hhv. mænd og kvinder.
- Fra figuren fremgår det, at der er en positiv effekt af højere løn – alt andet holdt lige.
- Der er således 20 procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis den er blevet beskrevet med en løn på 35.160 kr. inkl. pension sammenlignet med referencekategorien. Der er 29 procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis lønnen som nyuddannet er 43.320 kr. inkl. pension, mens der er 37 procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis lønnen som nyuddannet er på 55.140 kr. inkl. pension sammenlignet med en løn som nyuddannet på 21.480 kr. inkl. pension.

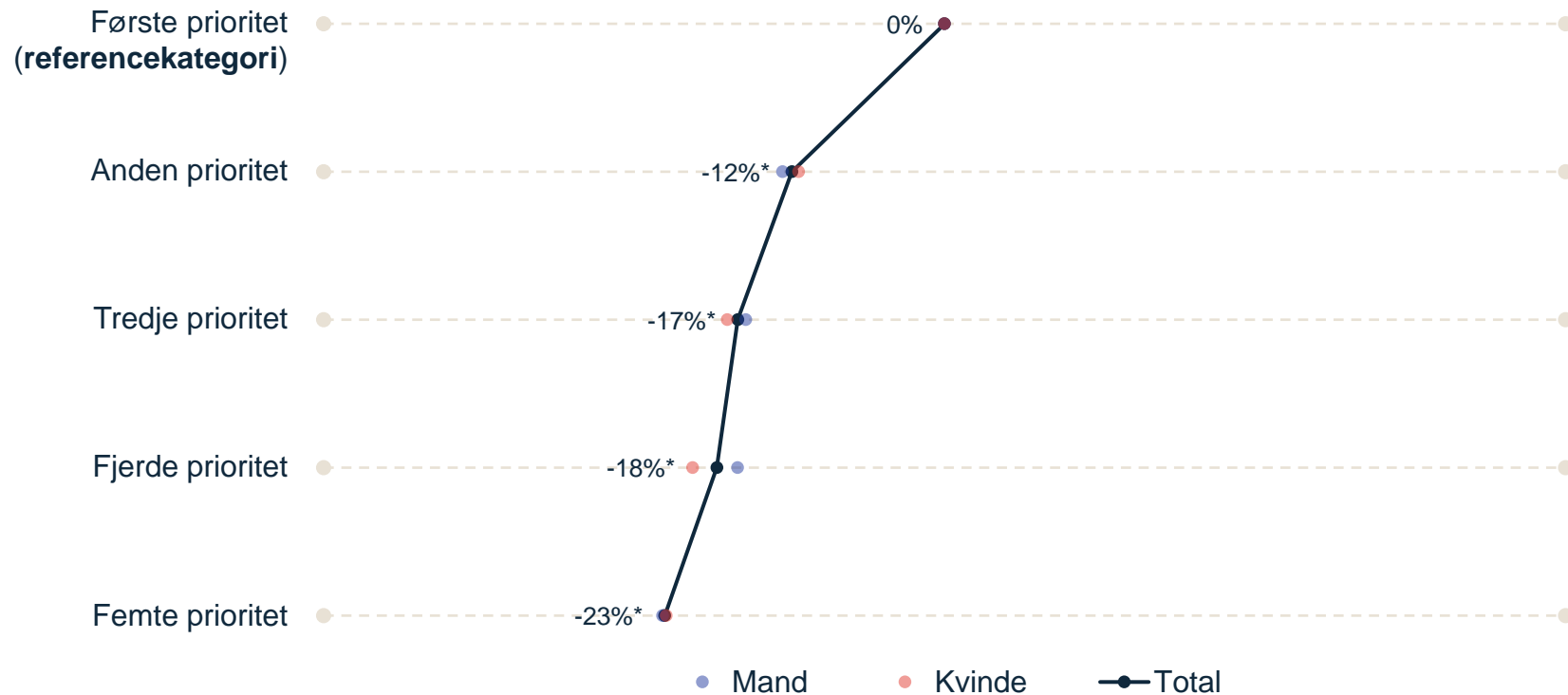
Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for uddannelsesprioritet, uddannelsesby, dimittendledighed, arbejdstid som nyuddannet, andel af praktik på uddannelsen, kønsfordeling og socialt miljø.

Alt andet lige foretrækker de unge deres førsteprioritet i sammenligning med deres øvrige uddannelsesprioriteter

Effekten af **uddannelsesprioritet** kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

- Til venstre ses effekten af uddannelsesprioritet på sandsynligheden for at vælge den pågældende uddannelse.
- Her ses det, at der er en negativ effekt af en lavere uddannelsesprioritet. Det vil sige, at når de unge er blevet sat i valget mellem deres første prioritet og en af deres andre prioriteter, så er der en signifikant lavere sandsynlighed for, at de vælger en af deres andre prioriteter – alt andet holdt lige.
- Således er der allerede ved deres andenprioritet en 12 procentpoint lavere sandsynlighed for at vælge denne uddannelsesprofil sammenlignet med deres første prioritet.
- Når vi kommer helt ned på deres femteprioritet, så er der 23 procentpoint lavere sandsynlighed for at vælge uddannelsen sammenlignet med deres førsteprioritet.

Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for uddannelsesby, månedsløn, dimittendledighed, arbejdstid som nyuddannet, andel af praktik på uddannelsen, kønsfordeling og socialt miljø.

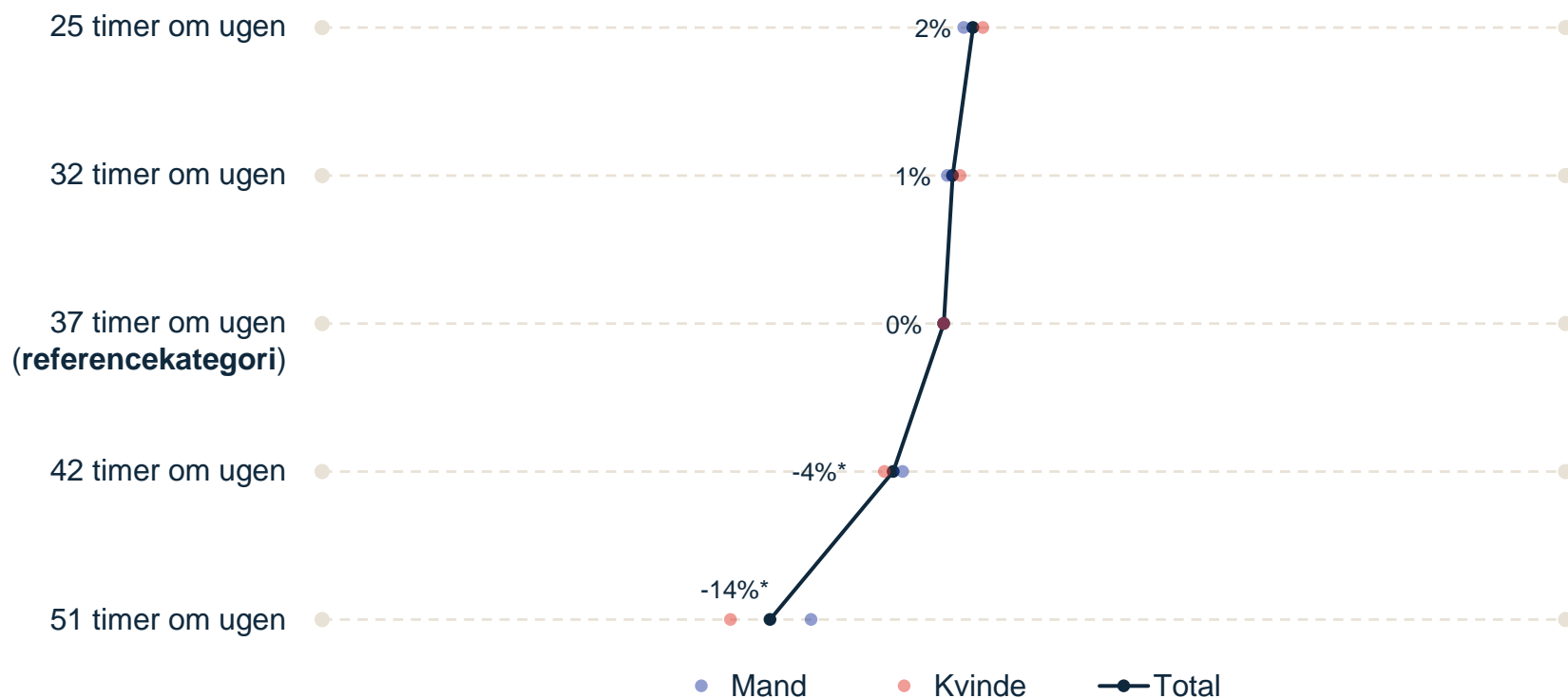

Afgørende faktorer i uddannelsesvalget

De unge fravælger uddannelser med arbejdstider over 37 timer om ugen ved den samme udbetalte løn

Effekten af **typisk arbejdstid** kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

- Til venstre illustreres effekten af typisk arbejdstid som nyuddannet på sandsynligheden for at vælge uddannelsen. I modellen er der blandt andet kontrolleret for lønniveau, så det er teknisk set forskellige arbejdstider ved den samme udbetalte løn.
- Sammenlignet med en typisk arbejdstid på 37 timer om ugen er der ikke nogen signifikant effekt af kortere arbejdstid ved samme udbetalte løn. Det vil sige, at det ikke har en effekt, om en uddannelse er blevet beskrevet med en typisk arbejdstid på 37 timer om ugen sammenlignet med 25 eller 32 timer om ugen – trods det er til samme løn.
- Til gengæld er der en negativ effekt af længere arbejdstider end 37 timer om ugen. Til venstre ses det, at der er 14 procentpoint lavere sandsynlighed for at vælge en uddannelse med en typisk arbejdstid på 51 timer om ugen sammenlignet med 37 timer om ugen ved den samme udbetalte løn. Forskellen mellem mænd og kvinder er ikke signifikant.

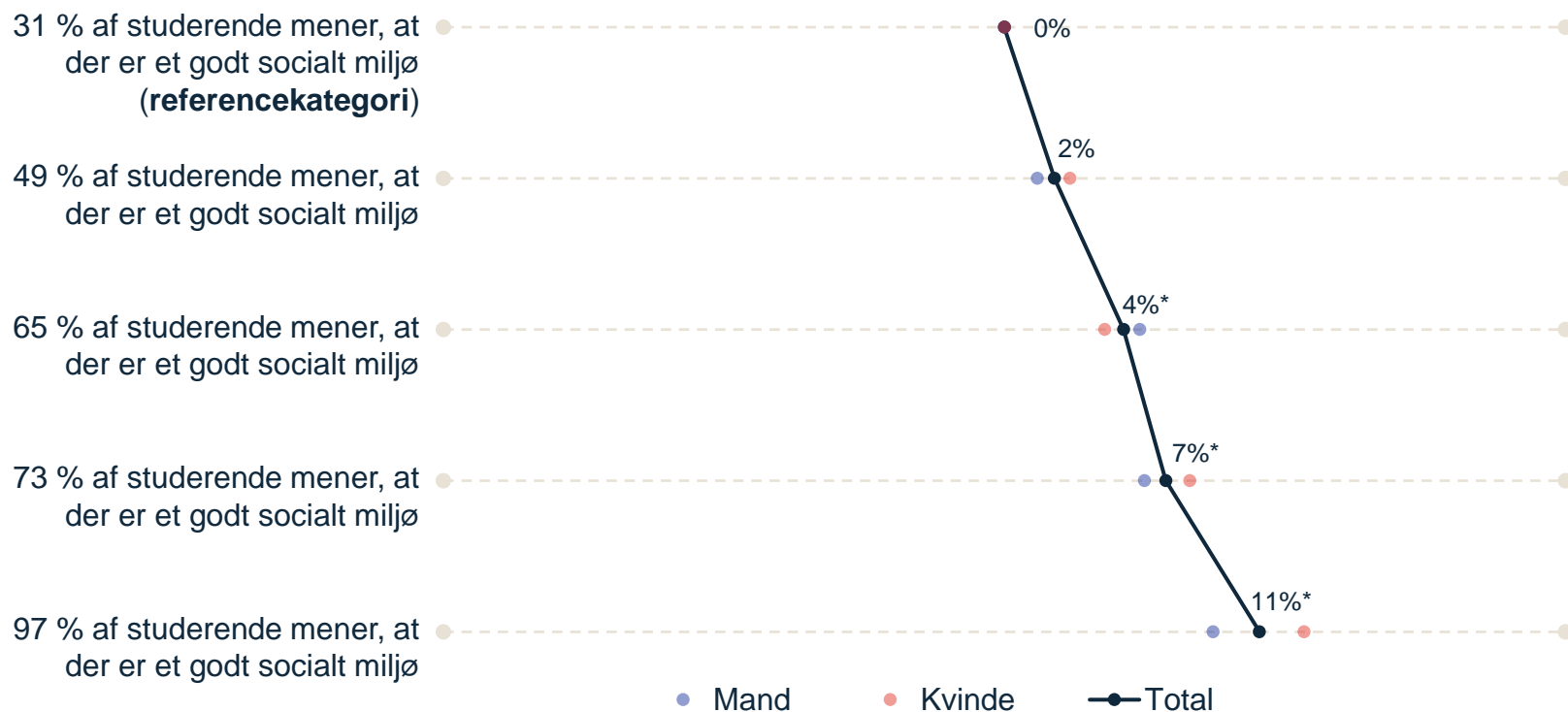
Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for uddannelsesprioritet, uddannelsesby, månedsløn, dimittendledighed, andel af praktik på uddannelsen, kønsfordeling og socialt miljø.

Et godt socialt miljø har generelt en positiv effekt på sandsynligheden for at vælge en uddannelsesprofil

Effekten af socialt miljø på studiet kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

- Til venstre vises effekten af socialt miljø på studiet i forhold til sandsynligheden for at vælge den pågældende uddannelse.
- Her ses det, at der generelt er en positiv effekt af et godt socialt miljø på studiet.
- Der er dog ikke en forskel i sandsynligheden for at vælge uddannelsen, alt efter om uddannelsen er blevet beskrevet med, at 31 pct. af de studerende mener, at der er et godt socialt miljø, eller at 49 pct. af de studerende mener, at der er et godt socialt miljø på studiet.
- Der er en 11 procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis den er blevet beskrevet med, at 97 pct. af de studerende mener, at der er et godt socialt miljø sammenlignet med referencekategorien (31 % af studerende mener, at der er et godt socialt miljø).
- Der er en tendens til, at effekten er større for kvinder end for mænd, men denne forskel er ikke statistisk signifikant.

Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for uddannelsesprioritet, uddannelsesby, månedsløn, dimittendledighed, arbejdstid som nyuddannet, andel af praktik på uddannelsen og kønsfordeling.

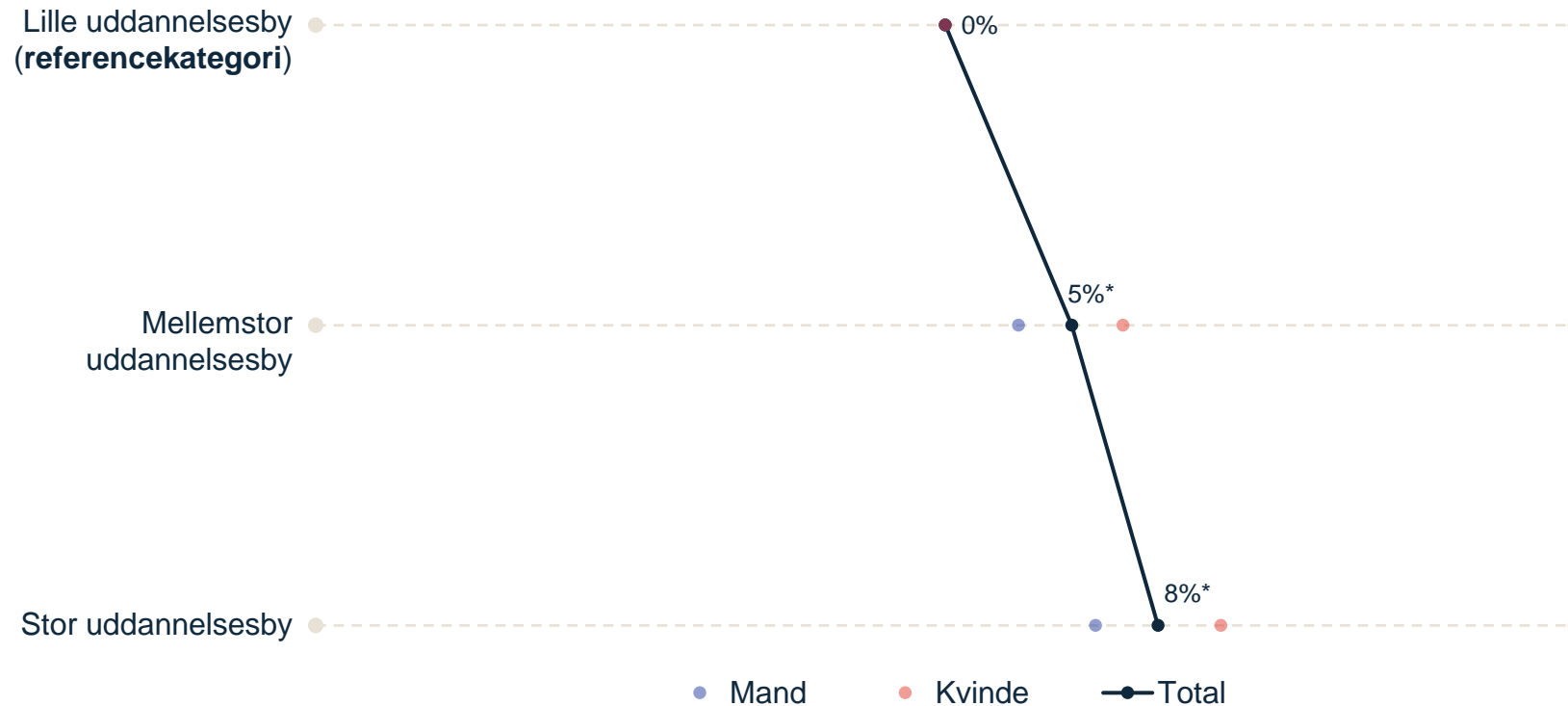

Afgørende faktorer i uddannelsesvalget

Der er en højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis den er lokaliseret i en større by

Effekten af **bystørrelse** kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

- Grafen til venstre viser effekten af bystørrelse på de unges sandsynlighed for at vælge uddannelsesprofilen.
- Sammenlignet med en lille uddannelsesby (Thisted, Holbæk eller Haderslev) er der fem procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsesprofilen, hvis den er placeret i en mellemstor uddannelsesby (f.eks. Slagelse, Herning eller Esbjerg).
- Endvidere er der otte procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis den er placeret i en stor uddannelsesby (f.eks. København, Aarhus eller Odense) sammenlignet med i en lille uddannelsesby.
- Forskellen mellem kvinder og mænd er ikke statistisk signifikant.

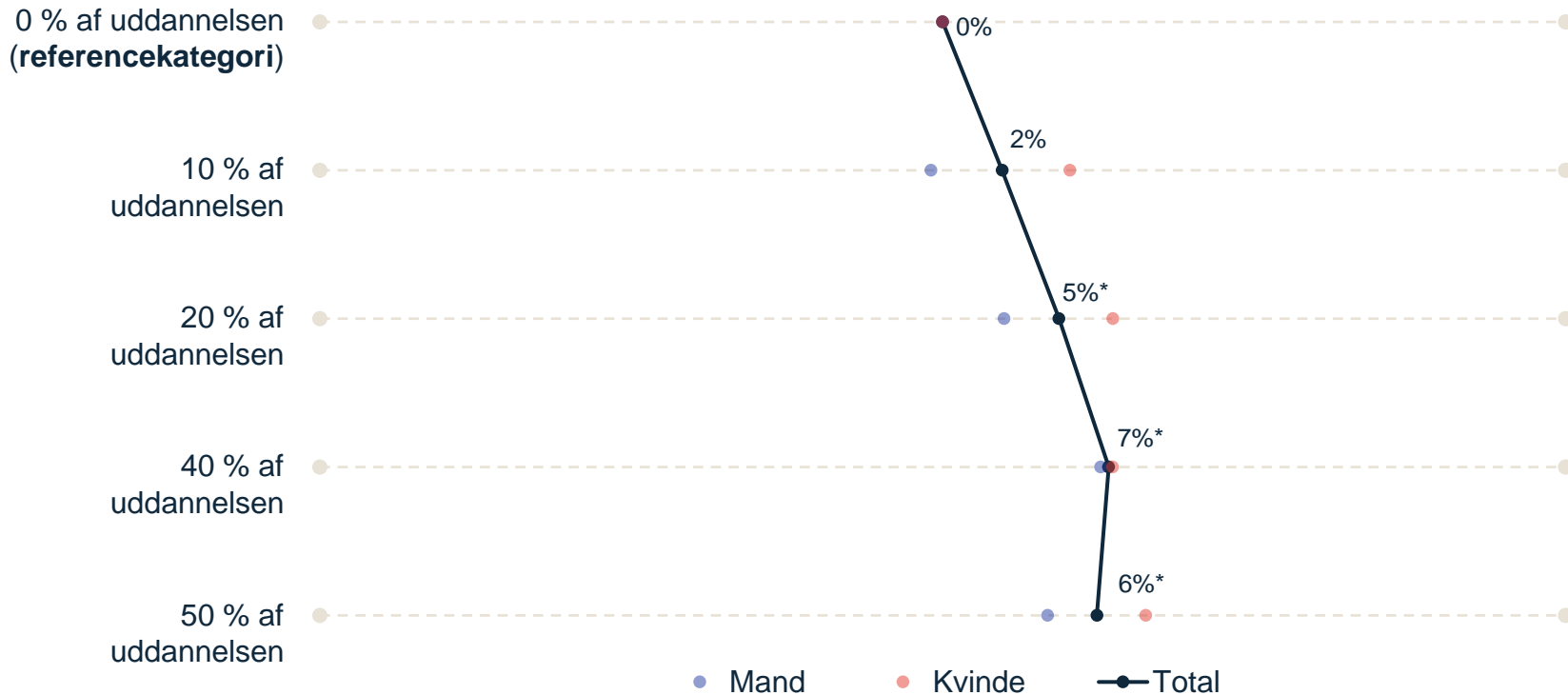
Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for uddannelsesprioritet, månedsløn, dimittendledighed, arbejdstid som nyuddannet, andel af praktik på uddannelsen, kønsfordeling og socialt miljø.

Sammenlignet med ingen erhvervsophold, så foretrækkes generelt uddannelser, hvori praktik indgår

Effekten af praktikmuligheder kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

- Til venstre illustreres effekten af praktikmuligheder i løbet af uddannelsen på sandsynligheden for at vælge den pågældende uddannelsesprofil.
- Her ses det, at der ikke er nogen signifikant forskel i sandsynlighed for at vælge uddannelsen, alt efter om der er 0 pct. af uddannelsen, som foregår i praktik, eller at der er 10 pct. af uddannelsen, der foregår i praktik.
- Til gengæld er der fem procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis 20 pct. af den foregår i praktik.
- Derudover er der syv procentpoint højere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis 40 pct. af den foregår i praktik, sammenlignet med en uddannelse helt uden praktik.
- Der er en tendens til, at praktikmuligheder har en lidt større betydning for kvinder end mænd, men resultater for begge grupper peger i den samme retning og er ikke signifikant forskellige fra hinanden.

Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for månedsløn, uddannelsesprioritet, uddannelsesby, dimittendledig, arbejdstid som nyuddannet, kønsfordeling og socialt miljø.

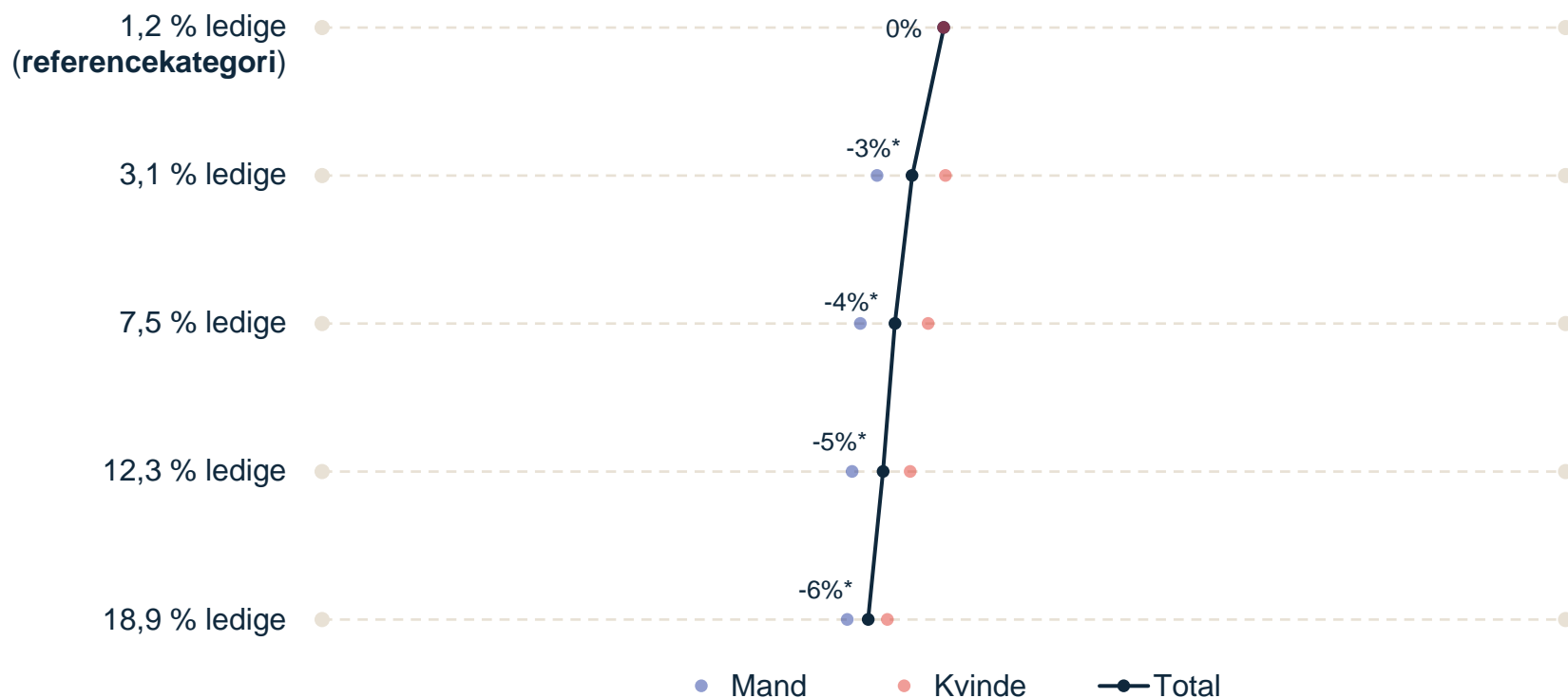

Afgørende faktorer i uddannelsesvalget

Sammenlignet med det laveste niveau af ledighed, har større arbejdsløshed blandt nyuddannede en negativ betydning

Effekten af **dimittendledighed** kontrolleret for øvrige karakteristika ved uddannelsen⁽¹⁾

N=1.729

- Til venstre fremgår effekten af ledighedsprocent blandt nyuddannede fra uddannelsen på sandsynligheden for at vælge den.
- Her ses det, at der generelt er en negativ betydning af større arbejdsløshed blandt nyuddannede fra uddannelsen sammenlignet med referencekategorien på 1,2 pct. ledige.
- Der er tre procentpoint lavere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis den er blevet beskrevet med en ledighedsprocent på 3,1 pct. ledige sammenlignet med 1,2 pct. ledige.
- Endvidere er der seks procentpoint lavere sandsynlighed for at vælge uddannelsen, hvis den har en arbejdsløshed på 18,9 pct. ledige sammenlignet med 1,2 pct. ledige.
- Der er en tendens til, at effekten er stærkere for mænd end kvinder, men denne forskel er lille og inden for den statistiske usikkerhed.

Noter: (1) * Indikerer, at forskellen til referencekategorien er statistisk signifikant på et konventionelt 5%-signifikansniveau. Estimatet er kontrolleret for uddannelsesprioritet, uddannelsesby, månedsløn, dimittendledighed, andel af praktik på uddannelsen, kønsfordeling og socialt miljø.

Epinion Copenhagen

Ryesgade 3F

2200 Copenhagen N

Denmark

T: +45 87 30 95 00

E: copenhagen@epinionglobal.com

www.epinionglobal.com